

ACADEMIA ROMÂNĂ  
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN – AL. ROSETTI”

**Raport de consultanță privind îndrumarea, coordonarea și analizarea monitorizărilor efectuate de direcția de specialitate din cadrul Consiliului Național al Audiovizualului cu privire la calitatea limbii române folosite în audiovizual**

**REZULTATELE MONITORIZĂRII POSTURILOR DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE  
în luna aprilie 2010**

În luna aprilie 2010, au fost monitorizate (de către echipa alcătuită din Blanca Croitor, Andreea Dinică, Adina Dragomirescu, Ana-Maria Mihail, Carmen Mîrzea Vasile, Isabela Nedelcu, Alexandru Nicolae, Irina Nicula, coordonator Rodica Zafiu) 12 posturi de televiziune (**TVR 1, Antena 1, ProTV, Realitatea TV, Prima TV, TVR 2, TVR Cultural, Național TV, Antena 3, B1 TV, OTV și N24 Plus**) și două posturi de radio (**Radio România Actualități și Europa FM**), alese în funcție de: audiență, acoperire națională, pondere a emisiunilor informative și de dezbatere, asumarea unui rol cultural și educativ.

S-au efectuat 300 de ore de monitorizare, urmărindu-se, de obicei, transmisiunile de la ore de vârf, în special emisiunile de știri și debateri. Au fost monitorizate sub aspect lingvistic doar intervențiile verbale și mesajele scrise (titrări, crawluri) pentru care își asumă responsabilitatea redactorii și colaboratorii posturilor respective, nu și secvențele verbale aparținând invitaților în studio.

Având în vedere faptul că nu toate observațiile lingvistice se plasează la același nivel într-o ierarhie a abaterilor de la corectitudinea limbii, am păstrat principiul din perioadele precedente, separând erorile elementare, clare, indiscutabile, care pot fi verificate cu ușurință cu ajutorul instrumentelor normative existente (DOOM, gramatici), de cele mai puțin evidente, mai puțin importante sau de cele în cazul cărora sunt posibile controverse (și chiar oscilații ale normelor) de tipul: variante neliterare, variante care, deși nu sunt acceptate de DOOM, sunt înregistrate în DEX, bâlbâieli, repetiții, cacofonii, clișee, stridențe de registru stilistic. Astfel, am disociat rezultatele monitorizării în *tabelele de erori pentru fiecare post monitorizat* (însoțite, ca și până acum, de indicarea formei corecte) și o *listă de recomandări* (la fel de importante, din punctul nostru de vedere, dar mai greu încadrabile într-o regulă explicită).

Vom insista, ca de obicei, asupra *erorilor elementare, unanim recunoscute ca atare de specialiști* și considerate semne ale lipsei de educație și de cultură; lista lor completă este cuprinsă în tabelele anexate Raportului.

## **I. Grafie, punctuație, pronunțare**

### **1. Grafie**

**1.1.** În domeniul grafiei, foarte frecvente și ușor de sesizat sunt **neglijențele de tehno-redactare**. La majoritatea posturilor de televiziune apar pe ecran sau pe crawl texte din care lipsesc parțial sau, uneori, chiar total semnele diacritice. De asemenea, niciunul dintre posturile monitorizate nu folosește consecvent ghilimelele românești [„”].

Alte neglijențe de (tehno)redactare, cauzate de graba în redactare, de modificări succesive ale textului, fără o verificare ulterioară:

- folosirea unor forme gramaticale nepotrivite: „în cadrul **conferință** de presă” (B1 TV, 2.IV); „încetarea **conflictul** de muncă” (OTV, 15.IV); „una dintre **peluze** stadionului” (OTV, 18.IV); „**sosire** mijloacelor de transport” (TVR 1, 1.IV);

- repetarea unor cuvinte prezența mai multor cuvinte cu același rol: „de acum **acum** un an și jumătate” (B1 TV, 12.IV); „mitingul programat **pentru în** București” (N24 Plus, 14.IV); „cutremurul **de din** China” (N24 Plus, 14.IV).
- absența unor cuvinte: „în urmă cu un și jumătate” (B1 TV, 16.IV);
- substituirea unor cuvinte prin altele asemănătoare: „**Târgu** Măgurele” (N24 Plus, 7.IV);
- greșeli de literă: „dumenavoastră” (B1 TV, 26.IV); „**Influența**” (N24 Plus, 9.IV); „**jumtatea** **țrii**” (N24 Plus, 9.IV); „în mod **illicit**” (OTV, 6.IV); „asta e **situtia**” (OTV, 15.IV); „deciziile ?n comisia pentru Constitu?ie se vor lua cu dou? treimi” (OTV, 20.IV);
- cuvinte neterminate: „condiții ca **tractor s plou** slab” (N24 Plus, 8.IV, 9.IV); „Curtea **Constitu** emite...” (OTV, 22.IV); „60 de zile de **îngriji** medicale” (Antena 3, 6.IV).

**1.2.** Din seria greșelilor foarte grave face parte **scrierea cu -i, -ii, -iii** în cazul formelor de plural ale unor substantive, al formelor de persoana a doua ale verbelor sau al formei de infinitiv a verbelor terminate în *i*:

- „**Rromi** sărbătoresc!” (N24 Plus, 9.IV) – corect: *Rromii*;
- „Nu va fi prezent la funerali” (Realitatea TV, 18.IV) – corect: *funeralii*;
- „Iar strigă la arbitrii!” (Antena 1, 9.IV) – corect: *arbitri*;
- „nu ai cum sa sti” (OTV, 15.IV) – corect: *știi*;
- „Întâmplările vieții pot fii dureroase” (OTV, 4.IV) – corect: *fi*.

**1.3.** Destul de gravă este și **nerespectarea normelor ortografice** în vigoare privind scrierea cu *â* în interiorul cuvântului precum și scrierea pronumelor negative *niciunul, niciuna* și a adjectivelor pronominale negative *niciun, nicio*:

- „**cînd**” (Antena 1, 6.IV), „**însîngerată**” (Antena 1, 7.IV), „**înfrîngere**” (Realitatea TV, 18.IV), „**jucînd**” (Antena 1, 25.IV), „**Tîrgu-Mureș**” (TVR Cultural, 16.IV), „**Cernobîl**” (TVR 2, 26.IV);
- „**Nici o** faptă bună nu rămâne nepedepsită” (N24 Plus, 19.IV); „mi-a recomandat să nu fac **nici o** declarație” (Antena 1, 17.IV).

**1.4.** Numeroase greșeli privesc **folosirea cratimei**. Cel mai frecvent este vorba despre lipsa cratimei din structura unor cuvinte compuse:

- adverbe: „ieri seară” (B1 TV, 2.IV), „mâine seară” (B1 TV, 19.IV), „mâine dimineață” (OTV, 19.IV), „azi noapte” (TVR 2, 12.IV), „azi dimineață” (TVR 2, 21.IV);
- substantive compuse cu *șef*: „comisarul șef” (B1 TV, 16.IV; Realitatea TV, 1.IV, 6.IV; Pro TV, 16.IV), „procurorul șef” (B1 TV, 16.IV; Realitatea TV, 1.IV, 6.IV; TVR 2, 7.IV), „procuror șef” (Kanal D, 6.IV; Pro TV, 23.IV), „redactor șef” (N24 Plus, 8.IV), „bucătar șef” (TVR 1, 9.IV), „agent-șef” (TVR 1, 15.IV; TVR 2, 15.IV), „redactor șef” (TVR 1, 19.IV; Antena 1, 17.IV), „inspector șef” (TVR 2, 21.IV), „medic șef” (Prima TV, 19.IV), „economist șef” (Prima TV, 19.IV);
- substantive proprii compuse, nume de localități: „Râmnicu Vâlcea” (N24 Plus, 14.IV; TVR 2, 24.IV), „Cluj Napoca” (TVR 1, 2.IV), „Miercurea Ciuc” (TVR 1, 4.IV), „Târgu Mureș” (TVR 2, 24.IV; Pro TV, 17.IV), „Baia Mare” (Antena 1, 15.IV), „Satu Mare” (Antena 1, 15.IV);
- alte substantive compuse: „comis voiajori” (TVR 2, 13.IV), „prim ministru” (B1 TV, 19.IV; Antena 1, 17.IV; Prima TV, 12.IV), „prim procuror” (Pro TV, 25.IV; Prima TV, 7.IV), „bunul simț” (OTV, 15.IV; Prima TV, 18.IV), „rămas bun” (Realitatea TV, 18.IV), „bun rămas” (Antena 1, 17.IV), „câine lup” (TVR 2, 24.IV).

Alteori însă cratima apare nejustificat:

- în structura unor compuse sudate, care trebuie scrise legat: „scurt-circuit” (OTV, 5.IV; TVR Cultural, 16.IV, Pro TV, 9.IV) – corect: *scurtcircuit*;

- pentru a lega desinența sau articolul de baza substantivală: „New **York-ului**” (Kanal D, 6.IV), „prin **click-uri**” (Realitatea TV, 1.IV), „**tir-uri**” (TVR 1, 6.IV; TVR 2, 6.IV) – corect: *New Yorkului, click-uri, tir-uri*, pentru că finala cuvântului permite atașarea directă a articolului sau a desinenței;

- pentru a lega prefixe sau prefixoide de baza lor: „**stră-bunicul meu**” (Realitatea TV, 16.IV), „**mini-vacanța**” (Antena 3, 25.IV), „**Vice Prim Ministru**” (B1 TV, 16.IV), „**taxi trans-continental**” (TVR 2, 21.IV) – corect: *străbunicul, minivacanța, viceprim-ministru, transcontinental*;

- accidental, între două cuvinte independente: „vor asigura **trei-sferturi** din cursele internaționale” (OTV, 20.IV), „iar **extrema-dreaptă** a reușit să intre în Parlament” (TVR 2, 12.IV), „Acum e momentul bun pentru un **nou-început**” (Prima TV, 18.IV).

**1.5.** Pe crawluri și în alte texte scrise pe ecran am identificat numeroase **cuvinte** (mai ales neologice) **scrise greșit**: „**recordman**” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *recordmen*; „hoțul de **curcubee**” (TVR Cultural, 15.IV) – corect: *curcubeie*; „maître **photograph**” (TVR 1, 12.IV) – corect: *photographe*; „esența doctrinei **buddhiste**” (TVR Cultural, 26.IV) – corect: *budiste*; „**Reporterul trăznit**” (OTV, 3.IV) – corect: *trăsniț*.

Unele greșeli de acest tip privesc scrierea numelor proprii, mai ales a celor străine: „**Barak** Obama” (B1 TV, 9.IV) – corect: *Barack*; „**Kârgâstan**” (B1 TV, 9.IV), „**Kîrgîstan**” (N24 Plus, 7.IV, 8.IV), „**Kirgastan**” (TVR 2, 7.IV) – corect: *Kârgâzstan*; „soții **Kaczysky**” (N24 Plus, 13.IV) – corect: *Kaczyński*; „Complexul Studentesc **Hașdeu**” (TVR 2, 15.IV) – corect: *Hasdeu*.

**1.6.** În pofida recomandărilor din rapoartele anterioare, continuă să fie folosite la unele posturi TV monitorizate **abrevieri ad-hoc**: „**preș. Asoc.**” (N24 Plus, 6.IV) – corect: *președintele Asociației*; „purt. de cuv.” (N24 Plus, 8.IV; TVR 2, 29.IV) – corect: *purtător de cuvânt*; „Lic. Pedagogic” (N24 Plus, 13.IV) – corect: *Liceul*; „**Aerop. Henri Coandă**” (Prima TV, 17.IV) – corect: *Aeroportul*; „**Vicepreș. Asoc. Falun Dafa**” (Prima TV, 30.IV) – corect: *Vicepreședintele Asociației*; „**președ. Sindicatul Naț. al Agenților de Poliție**”; „**dir. medical Spit. de Urg. Târgoviște**” (Realitatea TV, 1.IV, 2.IV) – corect: *președintele Sindicatului Național; directorul medical al Spitalului de Urgență*; „la aeroport **pt** reprogramarea zborurilor”; „contractul de finanțare **pt** amenajarea” (OTV, 18.IV) – corect: *pentru*.

**1.7.** Cu o frecvență mai mică au fost înregistrate și alte tipuri de greșeli, care privesc:

- scrierea cu inițială majusculă: „prin centrul **bucureștiului**” (Prima TV, 9.IV); „cu mana pe **biblie**” (OTV, 6.IV); „ministrul român de **externe**” (Antena 3, 7.IV) – corect: *Bucureștiului, Biblie, Externe*;

- lipsa apostrofului care marchează căderea unui segment din cuvânt sau căderea articolului hotărât enclitic: „treci **încoa!**” (Kanal D, 6.IV), „**Unu** care m-a lovit” (Kanal D, 7.IV) – corect: *încoa’, unu’*;

- scrierea legat a numeralului *o dată*, probabil din cauza confuziei cu adverbul *odată*: „125 **odată**, de două ori...” (Prima TV, 11.IV) – corect: *o dată*.

## 2. Punctuație

**2.1.** În ansamblul greșelilor care privesc domeniul punctuației, erorile constatate în utilizarea virgulei sunt cele mai numeroase.

Virgula lipsește în următoarele contexte:

- în situația elipsei verbului: „Fermierii\_ în impas” (N24, 14.IV) – corect: *Fermierii, în impas*, „Ministrul de Interne\_ în direct cu românii” (B1TV, 5.IV), „Suplimentele alimentare\_ la control” (B1TV, 7.IV), „Costiniu, Cășuneanu și Locic\_ în fața magistraților” (B1TV, 9.IV), „Președintele\_ în direct cu românii” (B1TV, 13.IV), „Capitala\_ blocată” (TVR 1, 01.IV), „Justiția\_ încotro?” (TVR 1, 08.IV), „Prin telefon\_ Cristian Pârvulescu” (TVR 1, 6.IV), „Sănătatea\_ în comă” (Realitatea TV, 23.IV), „Noriega\_ în justiție” (TVR 2, 27.IV);

- pentru a izola o apozitie sau o structură apozitivă/explicativă extinsă de restul enunțului: „Raluca Drăgoi\_ o voce ca nimeni alta\_ face show la Bahmu!” (Kanal D, 26.IV), „Raluca Drăgoi, noua Aura Urziceanu a muzicii românești\_ țintește sus!” (Kanal D, 26.IV), „Au loc demonstratii împotriva președintelui Kîrgîstanului\_ acuzat de manifestații de corupție și nepotism” (TVR 1, 07.IV), „Fostul primar din Baia Mare, condamnat la doi ani și jumătate de închisoare\_ va fi liber în următoarele 30 de zile” (TVR 1, 2.IV), „A fost identificat de fratele său gemăn\_ Iaroslav” (TVR 2, 11.IV);

- înainte de conjuncțiile coordonatoare adversative (*dar, iar, ci*): „nu voi fi om politic ca oricare altul\_ ci, așa cum spunea Cristi Preda, unul atipic” (B1TV, 26.IV), „Spitalul CF 2 anunță mâine rezultatul testelor\_ iar Spitalul Floreasca continuă ancheta” (TVR 1, 25.04), „să mergi mai departe\_ iar la capăt vei vedea că ești mai puternic” (OTV, 04.IV), „traim bine\_ dar o ducem de doua ori mai prost” (OTV, 06.IV) – corect: *trăim bine, dar o ducem de două ori mai prost*, „nu e corect\_ dar asta este” OTV (15.IV);

- pentru a separa un vocativ sau o interjecție de restul enunțului: „Atenție\_ studenți!” (TVR Cultural, 23.IV), „Întărită-i\_ drace!” (B1TV, 12.IV), „Bine ai venit\_ Corina Chiriac!” (Kanal D, 2.IV), „Ce faci\_ frumosule?” (Kanal D, 16.IV), „Du-te\_ mă\_ și pupă fata!” (Kanal D, 16.IV), „Hai\_ stai jos!” „Hai\_ ridică-te puțin.” (Kanal D, 20.IV), „Atenție\_ șoferi!” (TVR 1, 09.IV), „Dă\_ mă\_ carte, mă...” „Du-te\_ mă...” (Realitatea TV, 07.IV), „Felicitări\_ Rapid!” (Antena 1, 19.IV), „Închide-l, bă\_ pe ăla...” (Prima TV, 12.IV), „Adio\_ tatuaje” (Prima TV, 17.IV) – corect: *Adio, tatuaje!*;

- pentru a separa secvențe circumstanțiale: „Mărculescu\_ supărat foc\_ încă așteaptă scuze de la Morar”, (Kanal D, 16.IV) – corect: *Mărculescu, supărat foc, încă așteaptă scuze de la Morar*, „Insula portugheză Madeira oferă, timp de două săptămâni\_ un spectacol floral somptuos” (TVR 1, 19.IV) – corect: *Insula portugheză Madeira oferă, timp de două săptămâni, un spectacol floral somptuos*, „Soțul meu\_ când am născut\_ a făcut împrumut la bancă” (Prima TV, 26.IV) – corect: *Când am născut, soțul meu a făcut împrumut la bancă/Soțul meu, când am născut, a făcut împrumut la bancă*, „a ajuns la autobaza RATB Titan\_ unde negociază cu sindicaliștii” (Antena 3, 1.IV), „Nu se poate ca unii angajați să aibă 75% în plus\_ în timp ce alții au 75% în minus” (Antena 3, 1.IV);

- între cei doi membri ai unei perechi corelative: „Trebuie să îi monitorizeze pe politicieni\_ fie că acestora le place sau nu.” – corect: *Trebuie să îi monitorizeze pe politicieni, fie că acestora le place, fie că nu* (Realitatea TV, 14.IV), „cuve în care și noi\_ și ginecologia țineam niște pense” (Pro TV, 29.IV)<

- pentru a separa două propoziții principale juxtapuse: „însă menționez\_ este o perioadă estimativă” (Prima TV, 12.IV).

Virgula apare, incorect, în următoarele situații:

- între subiect și predicat sau între regentă și subiectivă: „Norul, pleacă!” (Prima TV, 20.IV), „Reprezentanții uneia dintre cele mai importante organizații pentru apărarea drepturilor homosexualilor, au anunțat...” (B1 TV, 2.IV), „Există informații că peste 100.000 de oameni, au venit...” „Una dintre aripi, a căzut” (Pro TV, 11.IV), „Dacă vei reuși, numai de tine depinde” (OTV, 04.IV), „Cel care vinde, va lăsa un mic ajutor pentru biserică” (Realitatea TV, 06.IV);

• între verb și complemente sau între regentă și completivă: „a declarat înaintea ședinței BPN a PSD, că soluția pentru...” (B1TV, 26.IV), „le-a solicitat în BPN, liderului PSD, Victor Ponta, și secretarului general, Liviu Dragnea” (B1TV, 26.IV);

• pentru a izola un atribut cu rolul de a identifica, și nu de a explica, de restul enunțului: „Silicoanele, produse de o firmă din Franța, au fost retrase de pe piață” (Realitatea TV, 03.IV) – corect: *Silicoanele produse de o firmă din Franța au fost retrase de pe piață*.

**2.2.** Semnul exclamării lipsește în câteva contexte – exclamative sau imperative – în care ar fi fost obligatoriu: „Jos cu gardurile” (Prima TV, 20.IV), „Adio tatuaje” (Prima TV, 17.IV) – corect: *Adio, tatuaje!*, „Să înceapă vacanța” (Pro TV, 29.IV).

**2.3.** Relativ frecventă este absența ghilimelelor sau a italicelor: „TÂRGUL DE CARIERE ANGAJATORI DE TOP CARE VA AVEA LOC” – corect: *TÂRGUL DE CARIERE „ANGAJATORI DE TOP”, CARE VA AVEA LOC*.

**2.4.** Am remarcat, de asemenea, absența ghilimelelor românești: "cămășile roșii" (TVR 1, 3.IV) – recomandat „cămășile roșii”, "Parfum de iubire" (Kanal D, 6.IV) – recomandat: „Parfum de iubire”;

**2.5.** Am întâlnit și situații în care cratima este utilizată în locul parantezei orizontale sau a semnelui două puncte (uneori, spațiul de dinainte și de după acest semn de punctuație lipsește): „Brașov-se pare că focul a izbucnit de la un scurt-circuit” (OTV, 05.IV) – corect: *Brașov – /: se pare că focul a izbucnit de la un scurtcircuit*, „Mass-media tradiționale - ziarele, revistele, televiziunea, radioul - se află într-o criză economică foarte severă.” (Realitatea TV, 02.IV) – corect: *Mass-media tradițională – ziarele, revistele, televiziunea, radioul – se află într-o criză economică foarte severă*.

### 3. Pronunțare

**3.1.** În paralel cu redactarea neglijentă (vezi *supra*, 1.1.) am înregistrat și situații de **lectură neglijentă** a unor texte pregătite anterior: „renunțarea **de** mâncăruri grele” (N24 Plus, 6.IV) – corect: *la*; „va duce la vânzarea a 55 de mașini noi anul acesta, față de 30 de mii anul trecut” (Antena 1, 28.IV) – corect: *55 de mii de mașini*.

**3.2.** O greșeală recurentă este **rostirea incorectă a grupului de sunete corespunzător literei x**, în poziție intervocalică: „[ecsil]” (B1 TV, 8.IV) – corect: *[egzil]*; „[ecsact]” (N24 Plus, 6.IV, 14.IV; Realitatea TV, 7.IV) – corect: *[egzact]*; „[ecsecutivul], [ecsistă]” (N24 Plus, 9.IV) – corect: *[egzecutivul], [egzistă]*; „[ecsemplu]” (Realitatea TV, 8.IV; TVR 1, 15.IV; Antena 1, 15.IV, 28.IV) – corect: *[egzemplu]*; „[ecsemples]” (TVR 1, 26.IV) – corect: *[egzemple]*; „[aucsiliară]” (TVR 1, 15.IV) – corect: *[augziliară]*; „[ecsamen]” (TVR 1, 19.IV) – corect: *[egzamen]*; „[ecserciții]” (TVR Cultural, 16.IV) – corect: *[egzerciții]*; „au [ecsistat]” (TVR 2, 20.IV) – corect: *[egzistat]*; „[ecsactitate]” (Antena 3, 8.IV) – corect: *[egzactitate]*.

**3.3.** Și în această etapă de monitorizare am înregistrat **lipsa preiotării** în pronunțarea formelor verbului *a fi* și ale pronumelui personal care încep, grafic, cu **e**: „[era]” (B1 TV, 9.IV) – corect: *[iera]*; „[este]” (OTV, 6.IV, OTV, 20.IV) – corect: *[ieste]*; „[el]” (N24 Plus, 14.IV) – corect: *[iel]*.

**3.4. Numeralele** (cardinale și ordinale) au ridicat, și în această etapă de monitorizare, probleme de pronunțare: „optisprezece” (B1 TV, 17.IV; TVR 1, 15.IV) sau „optâsprezece” (Kanal D, 8.IV; TVR 1, 15.IV) – corect: *optsprezece*; „șaptisprezece” (N24 Plus, 8.IV; TVR 1, 7.IV) – corect: *șaptesprezece*; „cincelea” (TVR 2, 7.IV) – corect: *cincilea*.

**3.5. Pronunțarea greșită a unor cuvinte** (neologice sau mai vechi) a fost înregistrată frecvent: „înconjoru’ planetei” (B1 TV, 20.IV) – corect: *înconjurul*; „președinției” (B1 TV, 9.IV), „președenției” (TVR 2, 10.IV) – corect: *președinției*; „preșidenția” (N24 Plus, 13.IV, Antena 3, 7.IV) – corect: *președinția*; „îmbarcațiune” (B1 TV, 17.IV) – corect: *ambarcațiune*; „țigareta” (Kanal D, 15.IV; Prima TV, 9.IV) – corect: *țigara*; „servici” (Kanal D, 26.IV; OTV, 7.IV; Antena 1, 17.IV) – corect: *serviciu*; „ștofă” (N24 Plus, 6.IV) – corect: *stofă*; „[șpreiul]” (Realitatea TV, 6.IV) – corect: *[spreiul]*; „caseria” (N24 Plus, 7.IV) – corect: *casieria*; „pancardă” (TVR 2, 11.IV) – corect: *pancartă*; „repercursiuni” (Antena 3, 6.IV) – corect: *repercusiuni*; „mânușile” (Antena 1, 20.IV) – corect: *mănușile*; „ușe” (Antena 1, 21.IV) – corect: *ușă*; „trimet, trimeteți, trimeteți-le” (N24 Plus, 6.IV, OTV, 15.IV) – corect: *trimit, trimiteți, trimiteți-le*; „completată” (TVR 2, 7.IV) – corect: *completată*; „jăratec” (Pro Tv, 10.IV) – corect: *jăratice*; „Jăratecul” (Prima TV, 19.IV) – corect: *jăraticele*; „et țetera” (N24 Plus, 19.IV) – corect: *et cetera*; „flash [flaș] al ecranului” (N24 Plus, 15.IV) – corect: *[fleș]*; „postiuură” (TVR Cultural, 20.IV) – corect: *postură*; „[junta] militară” (TVR 2, 15.IV) – corect: *[hunta]*; „coraborate” (Antena 3, 8.IV) – corect: *coroborate*.

Deformarea fonetică a fost înregistrată și la numele proprii: „Kaczyńsky [**kacinski**]” (B1 TV, 14.IV) – corect: *[kacinski]*; „Bruxelles [brucsel]” (Realitatea TV, 4.IV; TVR Cultural, 28.IV, TVR 2, 13.IV; Prima TV, 16.IV) – corect: *[brüssel]*; „Skype [scaipi]” (TVR Cultural, 8.IV) – corect: *[scaip]*.

**3.6. Numeroase abateri privesc norma de accentuare. Acestea afectează:**

- numeroase substantive comune și adjective: „prevederi” (RRA, 7.IV; B1 TV, 21.IV; Realitatea TV, 7.IV, Antena 3, 7.IV) – corect: *prevederi*; „butelie” (Kanal D, 15.IV); „butelii” (Antena 1, 28.IV); „butelia” (Prima TV, 20.IV) – corect: *butelie, butelii*; „caracterul” (B1 TV, 17.IV) – corect: *caracterul*; „furia” (Kanal D, 8.IV; OTV, 6.IV, Antena 3, 7.IV) – corect: *furia*; „simbol” (TVR 1, 7.IV; TVR 2, 21.IV), „simbolurile” (Kanal D, 8.IV) – corect: *simbol, simboluri*; „scrutin” (N24 Plus, 13.IV) – corect: *scrutin*; „podgoriei” (OTV, 18.IV) – corect: *podgoriei*; „bazilica” (Realitatea TV, 18.IV) – corect: *bazilica*; „infanterie” (TVR 2, 7.IV) – corect: *infanterie*; „taxi” (Antena 1, 13.IV) – corect: *taxi*; „derbiul” (Pro TV, 27.IV) – corect: *derbiul*; „adresele bunurilor imobile” (TVR 2, 27.IV) – corect: *imobile*; „splendidă” (Pro TV, 8.IV) – corect: *splendidă*;

- unele nume proprii: „Strada Horia Măcelariu” (Europa FM, 3.IV) – corect: *Măcelariu*; „Daniel Funeriu” (N24 Plus, 7.IV; Antena 3, 7.IV) – corect: *Funeriu*; „Chiuariu” (TVR 2, 28.IV) – corect: *Chiuariu*; „Adrian Marino” (TVR 1, 2.IV) – corect: *Marino*.

## II. Gramatică

### **4.1. Forme greșite ale unor verbe**

**4.1.1. Formele hibride de indicativ imperfect** *vroiam, vroia, vroiau* etc., folosite în locul celor corecte, fără *-r-* în radical – *voiam, voia, voiau* etc. – sunt destul de frecvente la aproape toate posturile monitorizate:

- „dacă **vroiai** independent, nu puteai” (B1 TV, 19.IV);
- „tu **vroiai** să fie șofer” (Europa FM, 20.IV);
- „**vroiau** să îmi pregătească” (Kanal D, 16.IV);
- „**Vroiam** să aflu acest mister” (OTV, 26.IV);

- „Dacă **vroiai** să te faci cunoscută...” (Pro TV, 8.IV);
- „**Vroiam** să aflu” (TVR Cultural, 15.IV);
- „domnul Surugiu **vroia** să intervină” (Realitatea, 1.IV);
- „tinerii **vroiau** un singur lucru” (Antena 3, 7.IV);
- „Dmitri Medvedev **vroia**” (TVR 2, 7.IV);
- „**Vroiam** să fie îmbrăcat bine” (Antena 1, 17.IV);
- „**Vroiam** să vă mai întreb” (TVR 1, 15.IV).

**4.1.2.** Destul de frecventă este și folosirea verbului *a trebui* cu forma de indicativ prezent, persoana a III-a plural *trebuiești*, în locul formei unice de prezent *trebuie*:

- „toate încasărilor **trebuiești** acumulate” (Antena 3, 6.IV);
- „pensii **trebuiești** calculate” (OTV, 20.IV);
- „s-ar putea să fie drepturi care **trebuiești** acordate” (Realitatea TV, 8.IV).

**4.1.3.** Forma de conjunctiv *să aibe* a verbului *a avea* persistă la unele dintre posturile monitorizate, în locul formei corecte *să aibă*:

- „Are noroc **să aibe** o mamă extraordinară” (Kanal D, 9.IV);
- „își doresc **să vă aibe** alături” (OTV, 4.IV);
- „ăia **să aibe** interes” (OTV, 20.IV);
- „de multe ori ar trebui **să aibe**” (Antena 3, 20.IV);
- „ar fi trebuit **să aibe** loc mai multe zboruri” (Antena 1, 17.IV).

**4.1.4.** Și în această etapă de monitorizare se remarcă tendința de atragere a unor verbe cu infinitivul în *-ea* în clasa verbelor cu infinitivul în *-e* – verbele *a încăpea* și *a dispărea* sunt folosite ca și cum ar fi de conjugarea a III-a, *\*a încape/\*a dispăre*:

- „cum ar putea **dispăre** civilizația mondială” (N24 PLUS, 15.IV) – corect: *dispărea*.
- „în această piață pot **încape** 30.000 de persoane” (Antena 3, 18.IV) – corect:

*încăpea*.

O greșală frecventă, care afectează verbele de conjugarea a III-a, este accentuarea pe sufix, în loc de radical, a formelor de imperativ, persoana a II-a plural, atunci când verbul este urmat de un clitic pronominal:

- „**înțelegeți**-ne și pe noi” (B1 TV, 19.IV) – corect: *înțelegeți-ne*;
- „**spuneți**-ne și nouă” (Europa FM, 14.IV) – corect: *spuneți-ne*;
- „**Spuneți**-ne” (Antena 3, 3.IV) – corect: *spuneți-ne*;
- „**Credeți**-mă” (Kanal D, 8.IV) – corect: *credeți-mă*;
- „**trimiteți**-i și voi” (TVR 1, 20.IV) – corect: *trimiteți-i*.

Uneori, această greșală atrage producerea alternanțelor *a-ă* sau *oa-o*:

- „**pășteți**” (Kanal D, 09.IV) – corect: *pășteți*;
- „la **întorceți**-vă, piruetă!” (Kanal D, 8.IV) – corect: *întorceți-vă*.

**4.1.5.** Uneori, la indicativ mai-mult-ca-perfect apare desinența de persoana a II-a sg. *-i*, în locul desinenței *-și*, comună perfectului simplu și mai-mult-ca-perfectului:

- „da’ de ce **rămăsesei** așa?” (Kanal D, 21.IV) – corect: *rămăseseși*.

**4.1.6.** Sporadic, se întâlnesc și forme de imperativ greșite. Forma de imperativ afirmativ a verbelor nu este omonimă cu forma de infinitiv, așa cum se întâmplă în cazul imperativului negativ (*fă!* vs *nu face!*):

- „Ba **reproduce-l**, hai, zi!” (Kanal D, 09.IV) – corect: *reprodu-l*.

**4.1.7.** Verbul *a succeda*, de conjugarea I, este folosit greșit ca și cum ar fi de conjugarea a III-a – *a succede*:

- „evenimentele **se succed** rapid” (B1 TV, 21.IV) – corect: *se succedă*.

**4.1.8.** Unele greșeli privesc formele de viitor în structura cărora se detașează elementul invariabil *o*.

- „**or** să mai fie și alte ocazii” (Europa FM, 26.IV) – corect: *o să mai fie*;
- „sunt români, nu puțini, care **n-or** să poată plăti” (OTV, 6.IV) – corect: *n-o să poată*;
- „Avem și alte exemple care **or** să vă dea de gândit” (Prima TV, 18.IV) – corect: *o să vă dea*.

## 4.2. Forme greșite ale unor substantive

**4.2.1.** Se remarcă oscilații în folosirea desinențelor de feminin singular, genitiv-dativ, *-e* și *-i*:

- „din cauza **cenușei** vulcanice” (TVR 2, 16.IV) – corect: *cenușii*;
- „riscul depunerii la sol a **cenușei**” (Antena 1, 17.IV) – corect: *cenușii*;
- „unul dintre efectele negative ale **cenușei** vulcanice” (TVR 1, 19.IV) – corect: *cenușii*;
- „bugetul **medicinii** primare” (Antena 3, 1.IV) – corect: *medicinii*.

### 4.2.2. Forme de neutru

În continuare, se manifestă concurența între desinențele de neutru plural *-e* și *-uri*:

- „chiar dacă este unul dintre **transplantele** reușite” (OTV, 17.IV) – corect: *transplanturile*;
- „această chemare îi va călăuzi spre **lăcașele** de cult” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *lăcașurile*;
- „**masacruri** asemănătoare” (TVR 2, 7.IV) – corect: *masacre*.

Vorbitorul a creat pluralul substantivului *curcubeu* după modelul altor substantive neutre în *-eu*: *muzeu – muzee, liceu – licee* etc.

### 4.2.3. Alteori, apar ezitări în încadrarea substantivului într-un anumit gen:

- „lucrări de schimbare a **parapeților** metalici” (Europa FM, 23.IV) – corect: *parapetelor*;
- „**detectorii** de explozibil” (Antena 3, 6.IV) – corect: *detectoarele*.

**4.2.4.** Câteva desinențe de plural greșite au drept cauză necunoașterea normei morfologice literare (actuale):

- „**agheasmei** mari” (TVR 1, 9.IV) – corect: *aghesmei*.
- „două **cotidiane** americane” (TVR 2, 27.IV) – corect: *cotidiene*.

### 4.2.5. Câteva greșeli provin din necunoașterea desinențelor de plural:

- „în cursul **după-amiezilor**” (Pro TV, 17.IV) – corect: *după-amiezilor*.
- „s-au bătut **monezi**” (RRA, 7.IV) – corect: *monede*.
- „Nici acum nu este clar numărul exact al **victimilor**” (TVR 1, 8.IV) – corect: *victimelor*.

**4.2.6.** Forma de dativ *noului-născut* este greșită, fiindcă primul element al compusului este adverb și nu ar trebui să-și schimbe forma.

- „i-a ales **noului născut**” (RRA, 24.IV) – corect: *nou-născutului*.

### 4.2.7. Alte forme greșite sunt:

- „Ca un **glont** mi-a trecut” (Europa FM, 23.IV) – corect: *glonț*.
- „**țigarea**” (Prima TV, 9.IV) – corect: *țigara*.

## 4.3. Forme greșite ale unor adjective și adverbe

### 4.3.1. Adjective

Destul de răspândită este forma de feminin plural *ultimile*, folosită în locul celei corecte, *ultimele*:

- „fac **ultimile** pregătiri înaintea divorțului” (B1 TV, 16.IV);
- „în **ultimile** douăsprezece luni” (N24 PLUS, 17.IV);
- „mai ales în **ultimile** luni” (Antena 3, 1.IV);



- „Din **ultimile** zile” (TVR 2, 5.IV).

În câteva cazuri, am întâlnit și forma greșită de genitiv-dativ *dragelor*. Adjectivul *drag* are trei forme: *drag* (m. n. sg.), *dragă* (f. sg.), *dragi* (m. n. f. pl.) – articulat *dragile*.

- „**Dragele** mele, să nu stați lângă...” (Kanal D, 15.IV);

- „Așa că, **dragele** mele, vă așteptăm” (OTV, 4.IV).

Adjectivul *ambulatoriu* este folosit greșit cu forma de masculin *ambulator*. Paradigma acestui adjectiv este: *ambulatoriu* (m. n. sg.) – *ambulatorie* (f. sg.) – *ambulatorii* (formă comună pentru toate genurile).

- „Tratat în regim **ambulator**” (Europa FM, 14.IV) – corect: *Tratat în regim ambulatoriu*.

Adjectivul *preliminar* este folosit greșit cu forma de feminin plural *preliminari*. Paradigma acestuia este: *preliminar* (m. n. sg.) – *preliminară* (f. sg.) – *preliminari* (m. n. pl.) – *preliminare* (f. pl.):

- „Cercetări **preliminarii**” (Prima TV, 30.IV) – corect: *cercetări preliminare*.

Sporadic, am întâlnit greșeli produse din cauza ignorării alternanțelor fonetice care marchează suplimentar pluralul:

- „spațiile **aeriane**” (TVR 2, 21.IV) – corect: *aeriene*.

Adjectivul compus *nou-nouț* are la feminin forma *nouă-nouță*, nu *\*nou-nouță*, fiindcă primul element al compusului nu este adverb, ci este tot adjectiv și are flexiune proprie:

- „o piesă nouă, **nou-nouță**” (Antena 1, 19.IV) – corect: *nouă-nouță*.

#### 4.3.2. Adverbe

O greșeală foarte răspândită este înlocuirea formelor adverbiale *maximum* și *minimum* cu cele ale adjectivelor corespondente, *maxim* și *minim*.

- „maxima termică va ajunge la amiază la **maxim** 14 grade” (B1 TV, 14.IV);
- „va putea fi prelungit **maxim** un an” (Europa FM, 20.IV);
- „Încă 10 minute **maxim**” (Kanal D, 8.IV);
- „accesibil unei proporții de **maxim** 20–25 %” (OTV, 6.IV);
- „**maxim** 10 rate” (Pro TV, 8.IV);
- „probabil în **maxim** trei zile” (Realitatea TV, 7.IV);
- „se circulă pe acest segment cu **maxim** patruzeci de kilometri la oră” (RRA, 7.IV);
- „**maxim** 300 parlamentari” (TVR 2, 21.IV);
- „câștigați **minim** 5 000 de euro” (OTV, 19.IV);
- „În **minim** 5 ani” (RRA, 27.IV).

Forma *maxim* este folosită greșit și în locuțiunea adverbială *\*la maxim*, în loc de *la maximum*:

- „să suplimenteze **la maxim**” (B1 TV, 20.IV);
- „iubitul Elenei Băsescu profită **la maxim** de toate porțile care i se deschid” (Antena 1, 2.IV);
- „O zi a nervilor întinși **la maxim**” (TVR 1, 1.IV);
- „a exploatat zona **la maxim**” (TVR Cultural, 15.IV);
- „trebuie fructificată **la maxim**” (TVR Cultural, 16.IV).

## 5. Greșeli de sintaxă

### 5.1. Dezacordul

#### 5.1.1. Dezacordul dintre subiect și predicat

Acest tip de dezacord are două cauze: atracția altui element din enunț („acord prin atracție”) și neconcordanța dintre formă și sens („acord semantic”). Cauzele acestor dezacorduri sunt neanticiparea mesajului, neatenția (specifice registrului oral), dar și

presiunea unor tendințe care există la nivelul limbii ca sistem (nu doar în registrul oral). Exemplele sunt de la majoritatea posturilor monitorizate:

- „**ce-s** cu toate bunătățile astea?” (Antena 3, 3.IV) – corect: *ce-i cu toate bunătățile astea?*;
- „**niciuna** dintre bucatele pe care le-ați văzut la televizor **nu vor fi gustate**” (Antena 3, 3.IV) – corect: *niciuna dintre bucatele pe care le-ați văzut la televizor nu va fi gustată*;
- „noul **contract** colectiv de muncă practic le **înjumătățesc** banii” (Antena 3, 6.IV) – corect: *noul contract colectiv de muncă practic le înjumătățește banii*;
- „Un cent e în buzunarul..., **doi cenți** e în buzunarul...” (Realitatea TV, 27.IV) – corect: *Un cent e în buzunarul..., doi cenți sunt în buzunarul...*;
- „cine **cred** că își poate bate joc de ea” (B1 TV, 19.IV) – corect: *cine crede că își poate bate joc de ea*;
- „**cele 16 litere** ale numelui vulcanului [...] **dă** mari dureri de cap...” (B1 TV, 20.IV) – corect: *cele 16 litere ale numelui vulcanului [...] dau mari dureri de cap...*;
- „**Restricțiile** [...] **este** motivul pentru care...” (B1 TV, 20.IV) – corect: *Restricțiile [...] sunt motivul pentru care...*;
- „explicați-mi niște lucruri, că acuma mă **ia** pe mine dracii” (Kanal D, 15.IV) – corect: *... mă iau pe mine dracii*;
- „și-**a** făcut apariția razele soarelui” (N24 PLUS, 7.IV) – corect: *și-au făcut apariția razele soarelui*;
- „și nici măcar **retrocedarea** terenului, care va începe [...], nu **vor încheia** seria...” (N24 PLUS, 19.IV) – corect: *și nici măcar retrocedarea terenului, care va începe [...], nu va încheia seria...*;
- „**...dispare** încă din sistemul medical **două miliarde de euro** pe an.” (N24 PLUS, 20.IV) – corect: *...dispar încă din sistemul medical două miliarde de euro pe an*;
- „fac parte dintr-**o rețea care au adus** 500 de kilograme de canabis din Spania” (N24 PLUS, 22.IV) – corect: *fac parte dintr-o rețea care a adus...*;
- „Eu folosesc, că sunt bătrân, **care nu prea știu** cu RONII.” (OTV, 7.IV) – corect: *Eu folosesc, că sunt bătrân, care nu prea știe...*;
- „mă număr printre cei **care** chiar **lucram** în televiziunea publică” (OTV, 20.IV) – corect: *mă număr printre cei care chiar lucrează în televiziunea publică*;
- „nu **au** existat până în 1990 niciun fel de **problemă**” (OTV, 20.IV) – corect: *nu a existat până în 1990 niciun fel de problemă*;
- „oameni care spun că nu **are** niciun motiv să...” (OTV, 27.IV) – corect: *oameni care spun că nu au niciun motiv să...*;
- „în cazul nostru nu **este** Romeo și Julieta, **este** Cristina și Costin” (OTV, 27.IV) – corect: *în cazul nostru nu sunt Romeo și Julieta, sunt Cristina și Costin*;
- „Pe lângă miile de oameni care au fost **nevoite**” (Prima TV, 17.IV) – corect: *Pe lângă miile de oameni care au fost nevoiți*;
- „**S-au pus** gresie, s-a pus faianță” (Prima TV, 30.IV) – corect: *S-a pus gresie, s-a pus faianță*;
- „**materialul** din care sunt făcute majoritatea biberoanelor din plastic **sunt toxice**” (RRA, 7.IV) – corect: *materialul [...] este toxic*;
- „Ați văzut tastatura lor câți microbi **pot** ascunde” (Radio România Actualități, 21.IV) – corect: *Ați văzut tastatura lor câți microbi poate ascunde*;
- „Unora le place soarele, altora **le plac** ploaia” (TVR 1, 4.IV) – corect: *Unora le place soarele, altora le place ploaia*;
- „aceste cazuri care au ținut prima pagină **a readus** în atenția...” (TVR 1, 26.IV) – corect: *aceste cazuri care au ținut prima pagină au readus în atenția...*;

- „eliminarea pensiilor speciale ale demnitarilor **reapriind** discuțiile în contradictoriu” (TVR 2, 20.IV) – corect: *eliminarea pensiilor speciale ale demnitarilor reaprinde discuțiile...*;

- „Președintele Camerei este însă **sigură**” (TVR 2, 20.IV) – corect: *Președintele Camerei este însă sigur* (dezacordul a fost declanșat de faptul că Președintele Camerei Deputaților este o femeie);

- „**importurile** acestui produs [...] **a fost interzis**” (TVR 2, 21.IV) – corect: *importurile acestui produs [...] au fost interzise*;

- „măsurile de austeritate i-a scos în stradă pe angajații...” (TVR 2, 27.IV) – corect: *măsurile de austeritate i-au scos în stradă pe angajații...*

### 5.1.2. Dezacordul numeralelor

Sunt destul de frecvent greșelile care privesc acordul numeralelor compuse. Tendința este de a folosi forma de masculin în locul celei de feminin. Se poate vorbi așadar de o tendință de invariabilizare a numeralului compus, de pierdere a acordului în gen, în limba vorbită.

- „patruzeci și **unu** de plecări” (Antena 1, 17.IV) – corect: *patruzeci și una de plecări*;

- „în cele șaiszeci și **unu** de secții de vot” (Antena 1, 25.IV) – corect: *în cele șaiszeci și una de secții de vot*;

- „treizeci și **unu** de firme” (Antena 3, 6.IV) – corect: *treizeci și una de firme*;

- „douăzeci și **una** de lovituri de tun” (B1 TV, 19.IV) – corect: *douăzeci și una de lovituri de tun*;

- „treizeci și **unu** de mii” (RRA, 6.IV) – corect: *treizeci și una de mii*;

- „**doisprezece** mii” (Antena 3, 1.IV) – corect: *douăsprezece mii*;

- „**doisprezece** mii” (OTV, 22.IV) – corect: *douăsprezece mii*;

- „am rămas la **doisprezece** mii” (OTV, 22.IV) – corect: *am rămas la douăsprezece mii*;

- „**doisprezece** mii de galbeni” (Prima TV, 30.IV) – corect: *douăsprezece mii de galbeni*;

- „cincizeci și **doi** de mii” (RRA, 6.IV) – corect: *cincizeci și două de mii*;

- „sunt aproape **doisprezece** ore de când se discută” (Antena 3, 7.IV) – corect: *sunt aproape douăsprezece ore de când se discută*;

- „între **doisprezece** și douăzeci de grade” (B1 TV, 16.IV) – corect: *între douăsprezece și douăzeci de grade*;

- „**doisprezece** virgulă cinci secunde” (OTV, 18.IV) – corect: *douăsprezece virgulă cinci secunde*.

Rar, se folosește forma de feminin în locul celei de masculin, probabil din hipercorectitudine (dorința de a nu greși):

- „tânărul de **douăsprezece** ani” (Pro TV, 2.IV) – corect: *tânărul de doisprezece ani*.

Pentru exprimarea orei, numeralul *doi* și numeralul compus cu *doi* trebuie să aibă forma de feminin. Există și aici tendința de extindere a masculinului:

- „până pe la **doisprezece**-unu” (B1 TV, 12.IV) – corect: *până pe la douăsprezece-unu*;

- „e deja târziu, ora **doisprezece**” (Kanal D, 20.IV) – corect: *e deja târziu, ora douăsprezece*;

- „măine, la ora **doisprezece**” (Pro TV, 16.IV) – corect: *măine, la ora douăsprezece*.

### 5.1.3. Dezacordul articolului genitival sau posesiv *al*

Sunt două tipuri de utilizare greșită a formelor articolului genitival sau posesiv *al* (denumit pronume semiindependent în noua ediție a *Gramaticii Academiei*, 2005, 2008): (i) utilizarea invariabilă a formei *a*, în orice context; (ii) utilizarea unei forme acordate greșit, cu

alt element din enunț. Prima greșeală se datorează aplicării unei norme regionale (sunt graiuri în care *a* este invariabil), a doua se datorează neatenției sau interpretării greșite a antecedentului:

- „trupurile președintelui Lech Kaczynsky și **a** Mariei Kaczynska” (Antena 1, 17.IV) – corect: *trupurile președintelui Lech Kaczynsky și al Mariei Kaczynska*;
- „atât în cazul pacientei internate la Floreasca, dar și **a** celor de la Universitar” (Antena 1, 25.IV) – corect: *atât în cazul pacientei internate la Floreasca, dar și al celor de la Universitar*;
- „este fiul victimei, **a** omului care a fost bătut pe trecerea de pietoni” (Antena 3, 7.IV) – corect: *este fiul victimei, al omului care a fost bătut pe trecerea de pietoni*;
- „zone largi **a** teritoriului României” (N24 PLUS, 20.IV) – corect: *zone largi ale teritoriului României*;
- „Erau fotografii de-**a** lu’ Băsescu și de-**a** lu’ Solomon” (Realitatea TV, 2.IV) – corect: *Erau fotografii de-ale lui Băsescu și de-ale lui Solomon*;
- „Pierderile la nivel global **a** companiilor aeriene, **a** aeroporturilor, dar și **a** prestatorilor” (Prima TV, 19.IV) – corect: *Pierderile la nivel global ale companiilor aeriene, ale aeroporturilor, dar și ale prestatorilor*;
- „cunoscută ca epicentrul infracționalității sau **a** corupției” (RRA, 7.IV) – corect: *cunoscută ca epicentrul infracționalității sau al corupției*;
- „funeraliile președintelui Lech Kaczynsky și **a** soției acestuia” (B1 TV, 19.IV) – corect: *funeraliile președintelui Lech Kaczynsky și ale soției acestuia*;
- „are în vedere un plan de restructurare **al** angajaților” (Antena 3, 7.IV) – corect: *are în vedere un plan de restructurare a angajaților*;
- „Corpurile neînsuflețite **ale** lui Lech Kaczyński și **ale** soției sale, Maria Kaczyńska, vor fi transportate...” (Europa FM, 11.IV) – corect: *Corpurile neînsuflețite al lui Lech Kaczyński și al soției sale, Maria Kaczyńska, vor fi transportate...*;
- „Cer intervenția Consiliului Concurenței și **al** Guvernului” (Europa FM, 11.IV) – corect: *Cer intervenția Consiliului Concurenței și a Guvernului*;
- „punctelor de trecere **ale** frontierei” (N24 PLUS, 6.IV) – corect: *punctelor de trecere a frontierei*;
- „Conceptul de instruire **al** soldaților” (RRA, 24.IV) – corect: *Conceptul de instruire a soldaților*;
- „are loc concertul de inaugurare **al** orgii proaspăt restaurate din...” (TVR Cultural, 10.IV) – corect: *are loc concertul de inaugurare a orgii proaspăt restaurate din...*
- „Cursa îndrăzneță face parte dintr-un șir de proiecte ale Asociației Mondiale **ale** Handicapaților” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *Cursa îndrăzneță face parte dintr-un șir de proiecte ale Asociației Mondiale a Handicapaților* (la feminin singular, forma de genitiv este omonimă cu cea de dativ).

#### 5.1.4. Dezacordul pronumelui relativ *care* în genitiv

Această greșeală nu este foarte frecventă în perioada monitorizată:

- „un film de aventuri **a** *cărei* acțiune se petrece...” (Antena 1, 25.IV) – corect: *un film de aventuri a cărui acțiune se petrece...*;
- „proiecte ale Asociației Mondiale [...] **al** *cărui* membru fondator este” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *proiecte ale Asociației Mondiale [...] al cărei membru fondator este*;
- „vreo întrebare **al** *cărui* răspuns este important” (OTV, 6.IV) – corect: *vreo întrebare al cărei răspuns este important*.

#### 5.1.5. Dezacordul în caz al adjectivului

În limba română, adjectivul se acordă în gen, număr și caz cu substantivul regent. La feminin singular, cazul dativ sau genitiv, adjectivul are o formă diferită de cea de nominativ sau acuzativ, la fel ca substantivul (*o fată frumoasă – unei fete frumoase*). Această formă este

omonimă cu cea de plural (*niște fete frumoase*). În limba actuală există tendința de pierdere a acordului în caz, manifestată mai ales la adjectivul de tip participial. Este o tendință atestată din secolele mai vechi și accentuată în limba actuală. Toate exemplele din perioada monitorizată sunt cu adjectiv participial:

- „în povestea unei femei **omorâtă** de un polițist beat” (Realitatea TV, 8.IV) – corect: *în povestea unei femei omorâte de un polițist beat*;
- „unei femei **aflată** în scaun cu rotile” (OTV, 6.IV) – corect: *unei femei aflate în scaun cu rotile*;
- „împotriva solicitării **făcută** de Victor Ciorbea către români” (OTV, 7.IV) – corect: *împotriva solicitării făcute de...*;
- „în urma prezentării **inspirată** de filmul Avatar...” (Prima TV, 17.IV) – corect: *în urma prezentării inspirate de filmul Avatar...*;
- „dacă va apela la serviciile unei firme **contractată** prin licitație” (Prima TV, 19.IV) – corect: *...unei firme contractate prin licitație*;
- „potrivit tragerii la sorți **efectuată** astăzi la Viena” (RRA, 6.IV) – corect: *potrivit tragerii la sorți efectuate astăzi la Viena*;
- „asupra unei insule **situată** între...” (TVR 1, 15.IV) – corect: *asupra unei insule situate între...*;
- „înaintea Cupei Mondiale **transmisă** în direct de TVR” (TVR 1, 15.IV) – corect: *înaintea Cupei Mondiale transmise în direct de TVR*;
- „în cazul unei paciente **internată** joi” (TVR 1, 26.IV) – corect: *în cazul unei paciente internate joi*;
- „în ciuda recomandării de un an **făcută** inițial de procurori” (TVR 2, 19.IV) – corect: *în ciuda recomandării de un an făcute inițial de procurori*;
- „rezolvarea acestei probleme **prezentă** în viața politică de zeci de ani” (TVR 2, 22.IV) – corect: *rezolvarea acestei probleme prezente în viața politică de zeci de ani*.

#### 5.1.6. Alte dezacorduri

Mai rar s-au înregistrat alte tipuri de dezacorduri, accidentale:

- „a respins ca **nefondat** cererea senatorului” (B1 TV, 16.IV) – corect: *a respins ca nefondată cererea senatorului*;
- „să dau voie **oricărei** derbedeu din presă” (B1 TV, 22.IV) – corect: *să dau voie oricărui derbedeu din presă*;
- „câteva dintre nemulțumirile pe care elevii, părinții și profesorii **îi** au” (TVR 1, 28.IV) – corect: *câteva dintre nemulțumirile pe care elevii, părinții și profesorii le au*.

Substantivul *persoană*, de genul feminin, impune verbului, adjectivului și elementelor pronominale coreferente acordul la feminin, de tip formal. Am înregistrat și acordul semantic, referențial:

- „**17 persoane...** care au emis mandate de arestare pentru **aceștia**” (Prima TV, 10.IV) – corect: *17 persoane... care au emis mandate de arestare pentru acestea*.

#### 5.1.7. Acordul adverbului

Înregistrăm la dezacorduri și fenomenul de acord al adverbului. Adverbul este o clasă de cuvinte invariabile, care nu se acordă nici atunci când fac parte dintr-un grup nominal, deci plasate în vecinătatea unui substantiv. Destul de frecvent, este acordat elementul *cel* din compunerea gradului de intensitate superlativ relativ al unui adverb. Este totuși o greșală accidentală, nu se poate vorbi de o tendință. Mai rar am înregistrat alte tipuri de acord, accidentale:

- „**Cei** mai bine plătiți pensionari” (Realitatea TV, 27.IV) – corect: *Cel mai bine plătiți pensionari*;

- „ocupația **cea** mai des întâlnită” (RRA, 7.IV) – corect: *ocupația cel mai des întâlnită*;
- „problema **cea** mai greu de rezolvat” (OTV, 6.IV) – corect: *problema cel mai greu de rezolvat*.
- „pentru a se întâlni cu **câți mai mulți** cititori de poezie” (TVR Cultural, 25.IV) – corect: ... *cu cât mai mulți cititori de poezie*;
- „unii **proaspeți** angajați” (N24 PLUS, 9.IV) – corect: *unii proaspăt angajați*.

### 5.2. Care în loc de pe care

Utilizarea fără prepoziția *pe* a pronumelui relativ *care* cu funcție de complement direct este destul de frecventă. Ea se întâlnește mai des în limbajul colocvial:

- „astea sunt lucruri **care** le-am găsit” (Antena 3, 7.IV) – corect: *astea sunt lucruri pe care le-am găsit*;
- „la viața sportivă **care** o duce” (B1 TV, 26.IV) – corect: *la viața sportivă pe care o duce*;
- „sau șabloane **care** și le fac” (Kanal D, 16.IV) – corect: *șabloane pe care și le fac*;
- „lucrurile **care** le-ai prezentat” (N24 PLUS, 8.IV) – corect: *lucrurile pe care le-ai prezentat*;
- „niște cărți **care** le citim cu plăcere” (N24 PLUS, 8.IV) – corect: *niște cărți pe care le citim cu plăcere*;
- „două-trei lucruri **care** vi le-ați propus” (N24 PLUS, 8.IV) – corect: *două-trei lucruri pe care vi le-ați propus*;
- „primul lucru **care** l-a spus” (OTV, 7.IV) – corect: *primul lucru pe care l-a spus*;
- „vă felicit pentru site-ul **care**-l aveți pe internet” (OTV, 17.IV) – corect: *vă felicit pentru site-ul pe care-l aveți pe internet*;
- „eu am scos datele **care** le-am primit” (OTV, 18.IV) – corect: *eu am scos datele pe care le-am primit*;
- „acesta este un 4X2 **care**-l avem aicea” (OTV, 18.IV) – corect: *acesta este un 4X2 pe care-l avem aicea*;
- „SMS-u’ ăsta **care** mi l-ați citit” (OTV, 19.IV) – corect: *SMS-u’ ăsta pe care mi l-ați citit*;
- „din informațiile **care** le am până acum” (TVR 1, 10.IV) – corect: *Din informațiile pe care le am până acum*;
- „și o să-l punem în orezul **care** o să-l fierbem” (TVR 1, 28.IV) – corect: *și o să-l punem în orezul pe care o să-l fierbem*;
- „Începem cu această poveste a doamnei de la Teleorman, domnu’ Bănicioiu, **care** [...] o găsim cu o sumă frumușică.” (Realitatea TV, 6.IV) – corect: *...pe care [...] o găsim cu o sumă frumușică*.

### 5.3. „Ca și martori”

Destul de frecventă este utilizarea conjuncției *și* între prepoziția *ca* și substantiv. Dacă sensul subordonatului introdus prin *ca* este calitativ sau de relație, această utilizare a lui *și* este greșită. Este corectă utilizarea secvenței *ca și* doar pentru a introduce un subordonat comparativ (*El este la fel de înalt ca și mine*). Uneori, utilizarea acestui *și* parazită este motivată de dorința de a evita o cacofonie, dar greșeala este extinsă și la contextele în care nu se pune problema evitării unei cacofonii. Această greșeală de exprimare este întâlnită la multe posturi. Pentru a evita o cacofonie, se pot folosi prepoziția *drept* sau locuțiunea prepozițională *în calitate de*, dacă substantivul exprimă o calitate. Dacă este vorba de o relație, un punct de vedere, se pot folosi locuțiunile prepoziționale specifice: *din punctul de vedere*, *în ceea ce privește* etc.

- „linia de tramvai pe care o folosesc **ca și** cale de acces” (Antena 1, 1.IV) – corect: *o folosesc drept cale de acces*;
- „sunt chemați **ca și** martori” (Antena 3, 8.IV) – corect: *sunt chemați ca martori*;
- „Lech Kaczynski, **ca și** șef de stat” (Realitatea TV, 18.IV) – corect: *Lech Kaczynski, ca șef de stat*;
- „dumneavoastră **ca și** cetățean al României” (B1 TV, 26.IV) – corect: *dumneavoastră, în calitate de cetățean al României*;
- „nu dumneavoastră personal, **ca și** parlamentar” (B1 TV, 26.IV) – corect: *ca parlamentar*;
- „tu, **ca și** elev” (OTV, 17.IV) – corect: *tu, ca elev*;
- „eu, **ca și** consumator, plătesc pentru...” (OTV, 20.IV) – corect: *eu, (în calitate de) consumator, plătesc pentru...*;
- „să lucreze **ca și** confecționeri” (Prima TV, 12.IV) – corect: *să lucreze pe post de confecționeri*;
- „Cum e domnul Ponta **ca și** copilot?” (Prima TV, 17.IV) – corect: *Cum e domnul Ponta în calitate de copilot?*
- „cred că Mihai se gândea **ca și** culoare” (TVR 1, 20.IV) – corect: *cred că Mihai se gândea la culoare*.

#### 5.4. Greșeli de utilizare a prepozițiilor și a locuțiunilor prepoziționale

##### 5.4.1. Din punct de vedere al...

Locuțiunea *din punct(ul) de vedere* poate fi urmată de un substantiv în genitiv sau de un adjectiv. Dacă urmează un substantiv în cazul genitiv, substantivul *punct* trebuie să fie articulat cu articol definit. Dacă urmează un adjectiv, substantivul *punct* este nearticulat. În limba actuală, se extinde utilizarea nearticulată a substantivului *punct*, locuțiunea tinzând să se generalizeze sub forma fixă *din punct de vedere*:

- „din **punct** de vedere al temperaturilor și al fenomenelor” (Antena 1, 2.IV) – corect: *din punctul de vedere al temperaturilor și al fenomenelor*;
- „avem un scurt respiro **din punct de vedere al** precipitațiilor” (Antena 3, 7.IV) – corect: *...din punctul de vedere al precipitațiilor*;
- „**din punct de vedere al** așezării, cum ați descrie comuna dumneavoastră?” (OTV, 17.IV) – corect: *din punctul de vedere al așezării...*;
- „**din punct de vedere al** bisericii” (OTV, 27.IV) – corect: *din punctul de vedere al bisericii*;
- „din **punct** de vedere al precipitațiilor” (Pro TV, 21.IV) – corect: *din punctul de vedere al precipitațiilor*;
- „cel puțin **din punct de vedere al** traficului rutier” (RRA, 6.IV) – corect: *... din punctul de vedere al traficului rutier*;
- „Ce înseamnă pentru dumneavoastră, **din punct** de vedere al profesiei...” (TVR Cultural, 20.IV) – corect: *...din punctul de vedere al profesiei*.

##### 5.4.2. Absența prepoziției de după numerale

Numeralele de la 20 în sus nu se atașează direct substantivului, ci se construiesc cu prepoziția *de*. În textele scrise pe banda de jos, această prepoziție este omisă destul de frecvent. Este vorba de o caracteristică a stilului telegrafic:

- „pentru fiecare din cele 25 **imobile**” (Antena 1, 16.IV) – corect: *...25 de imobile*;
- „297 miliarde **dolari**” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *297 miliarde de dolari*;
- „120 **polițiști**” (Kanal D, 8.IV) – corect: *120 de polițiști*;
- „între 13 și 20 **grade**” (N23 PLUS, 7.IV) – corect: *între 13 și 20 de grade*;
- „25 **decese**” (TVR 2, 7.IV) – corect: *25 de decese*.

Prepoziția *de* trebuie să fie utilizată și după numeralele *sute, mii, milioane* etc:

- „sute revoluționari pensionari” (N24 PLUS, 7.IV) – corect: *sute de revoluționari pensionari*.

Din hipercorectitudine, apare și greșeala „opusă”: folosirea prepoziției într-un context în care prezența sa este incorectă. Numerele de la 1 la 19 și numerele compuse cu acestea se construiesc fără *de*:

- „101 **de** percheziții domiciliare au loc...” (Antena 3, 6.IV) – corect: *101 percheziții domiciliare au loc...*

#### 5.4.3. Extinderea prepoziției *pe*

În limbajul presei actuale se poate remarca o extindere abuzivă a prepoziției *pe*, în special pentru a exprima sensul de relație. Această extindere a fost remarcată și în perioadele de monitorizare trecute, și în aceasta:

- „Bucureștiul e **pe** cifre și **pe** bani un oraș european” (Antena 3, 27.IV) – corect: *Bucureștiul e din punctul de vedere al cifrelor și al banilor un oraș european*;

- „spune că **pe** imagini a mai recunoscut și alți polițiști” (Realitatea TV, 2.IV) – corect: *spune că în imagini a mai recunoscut...*;

- „Această informație, în formă de document, circulă **pe** televiziuni și în presă și **pe** agențiile de știri de șapte ore...” (Realitatea TV, 7.IV) – corect: *...circulă la televiziuni...*;

- „X este **pe** telefon” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *este la telefon*;

- „dezbaterea motiunii simple **pe** domeniul Transporturilor” (B1 TV, 13.IV) – corect: *dezbaterea motiunii simple privind domeniul Transporturilor*;

- „mai degrabă **pe** rațiuni economice” (RRA, 27.IV) – corect: *mai degrabă din rațiuni economice*;

- „Nu au dorit să facă declarații **pe** cameră” (TVR 1, 2.IV) – corect: *Nu au dorit să facă declarații în fața camerei*;

- „Senatorii vor relua discuțiile **pe** legea pensiilor” (Prima TV, 28.IV) – corect: *Senatorii vor relua discuțiile privind legea pensiilor*.

#### 5.4.4. Folosirea unei prepoziții neadecvate în context

Această greșeală de produce, de obicei, prin suprapunerea mentală a mai multor tipare de construcție. Astfel, prepoziția specifică unui anumit tipar este înlocuită cu alta:

- „vă aduceți aminte **despre** fostul șef al...” (Antena 3, 7.IV) – corect: *vă aduceți aminte de fostul șef al...*;

- „**asupra** averilor noastre [...] trebuie să dăm socoteală” (B1 TV, 19.IV) – corect: *de averile noastre [...] trebuie să dăm socoteală*;

- „Nor care se pare că **se apropie** și **spre** țara noastră” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *... se apropie și de țara noastră*;

- „Această infecție **ar putea proveni din cauza** faptului că...” (Realitatea TV, 23.IV) – corect: *Această infecție ar putea cauzată de faptul că...*;

- „sunt nemulțumiți **din** reformele sistemului de sănătate” (N24 PLUS, 7.IV) – corect: *sunt nemulțumiți din cauza reformelor sistemului de sănătate sau sunt nemulțumiți de reformele sistemului de sănătate*;

- „prea devreme în raport **de** momentul arestării” (TVR 1, 15.IV) – corect: *...în raport cu momentul arestării*;

- „începând **cu** mâine, de la ora 13.00” (TVR Cultural, 9.IV) – corect: *începând de mâine, de la ora 13.00*;

- „Toate bisericile **de pe** toată Patriarhia Română” (TVR 1, 1.IV) – corect: *Toate bisericile din toată Patriarhia Română sau care țin de Patriarhia Română*;

- „bani pe care îi va plăti **în plus de** ceea ce plătim acum” (OTV, 6.IV) – corect: *...în plus față de ceea ce plătim acum*;

- „și cât costă să te tratezi în România **de așa fel încât** să nu ajungi la exorbitantele cheltuieli pentru înmormântare (OTV, 6.IV) – corect: *...în așa fel încât să...*;



• „ar fi timpul **la** o ecologizare generală și în fotbal” (RRA, 6.IV) – corect: *ar fi timpul pentru o ecologizare...*

## 5.5. Greșeli de utilizare a conjuncțiilor și a locuțiunilor conjuncționale

### 5.5.1. Ca să în loc de să

Este frecventă utilizarea conjuncției compuse *ca să* în locul conjuncției *să*, pentru a introduce în enunț propoziții necircumstanțiale. Această greșeală se extinde de la sinonimia *să* – *ca să*, elemente introductive ale propoziției circumstanțiale de scop: *Plec în străinătate (ca) să muncesc* (vs *Vreau să muncesc*):

- „Este posibil **ca să** fie nevoie de două zile separate” (Antena 1, 13.IV) – corect: *Este posibil să fie nevoie de...*;
- „În orice moment ne așteptăm **ca să** avem o veste” (Antena 3, 8.IV) – corect: *...ne așteptăm să avem o veste*;
- „Există posibilitatea **ca să** te supere” (Europa FM, 14.IV) – corect: *Există posibilitatea să te supere*;
- „și a invitat familia din Australia **ca să**-l viziteze” (N24 PLUS, 24.IV) – corect: *și a invitat familia din Australia să-l viziteze*;
- „Dumnezeu te poate ajuta **ca să**-ți rezolvi problemele.” (OTV, 4.IV) – corect: *Dumnezeu te poate ajuta să-ți rezolvi problemele*;
- „cum a reușit **ca să** rezolve” (OTV, 5.IV) – corect: *cum a reușit să rezolve*;
- „tot ea **trebe ca să** culeagă acele informații” (OTV, 5.IV) – corect: *tot ea trebe să culeagă acele informații*;
- „Este greu **ca să** pătrunzi în această junglă” (RRA, 6.IV) – corect: *Este greu să pătrunzi...*

### 5.5.2. Discontinuitatea elementelor corelative

Perechile corelative de conectori, formate din conjuncții sau din adverbe, presupun utilizarea împreună a elementelor corelative, în combinații fixate. Această regulă este adesea încălcată, mai ales în registrul oral, în care se acordă mai puțină atenție construcției enunțului. Greșelile înregistrate cuprind mai ales perechile *fie..., fie...* și *atât..., cât și...* și constau fie în suprimarea unuia dintre elementele perechii, fie în selectarea altui element:

- „**fie că** se află în stația de autobuz, nici măcar...” (Antena 3, 1.IV) – corect: *chiar dacă se află în stația de autobuz, nici măcar...* (din context reiese că ar fi trebuit utilizat un conector cu sens concesiv);
- „Foarte mulți stăpâni de animale refuză să le sterilizeze... **fie** din lipsă de bani, de informare sau de nepăsare” (Prima TV, 17.IV) – corect: *...fie din lipsă de bani sau de informare, fie din nepăsare*;
- „apreciem că vor fi afectate toate pensiile aflate în plată, **cât și** cele care...” (Antena 3, 7.IV) – corect: *apreciem că vor fi afectate toate pensiile aflate în plată, inclusiv cele care...*;
- „Să știți că au început să vină întrebările de la telespectatoarele noastre, **cât și** de la telespectatorii noștri” (OTV, 4.IV) – corect: *...să vină întrebările atât de la telespectatoarele noastre, cât și de la telespectatorii noștri sau ...să vină întrebările de la telespectatoarele noastre, precum și de la telespectatorii noștri*;
- „Dacă auziți ce auziți din gura unui medic care spune că și medicii de familie, **cât și** cei din spitale, **cât și** cei... Da, bine, cine nu știa...” (OTV, 6.IV) – corect: *...care spune că și medicii de familie, atât cei din spitale, cât și cei...*;
- „Trebuie să îi monitorizeze pe politicieni **fie** că acestora le place **sau** nu.” (Realitatea TV, 14.IV) – corect: *Trebuie să îi monitorizeze pe politicieni fie că acestora le place, fie că nu*;

• „**fie** că este vorba de parlamentar **sau** simplu cetățean” (B1 TV, 26.IV) – corect: **fie** că este vorba de parlamentar, **fie** că e vorba de un simplu cetățean.

## 5.6. Anacolutul

Anacolutul este o greșeală de discontinuitate sintactică întâlnită mai frecvent în limba vorbită, când locutorul este pus în situația de a vorbi liber. Multe anacolaturi se produc din cauza neanticipării întregului enunț. Frazele încep cu un anumit tipar de construcție, apoi acesta este abandonat și fraza continuă cu un alt tipar de construcție. Discontinuitatea sintactică poate afecta doar o categorie gramaticală (cazul, numărul, persoana) sau întreaga structură a enunțului. Este o greșeală întâlnită destul de frecventă în perioada de monitorizare.

• „**angajații** firmei de transport le-a fost mai ușor să mute...” (Antena 1, 15.IV) – corect: **angajaților** firmei de transport le-a fost mai ușor să mute...;

• „**Cei** care erau fizic acolo îi putem vedea chiar acum.” (Realitatea TV, 1.IV) – corect: **Pe cei** care erau fizic acolo îi putem vedea chiar acum;

• „Cele mai multe percheziții au avut loc în Vâlcea, în Teleorman și în Capitală. Sunt zonele **în care**, în mod obișnuit, sunt considerate focare pentru infracțiuni informatice” (Realitatea TV, 6.IV) – corect: ... Sunt zonele **care**, în mod obișnuit, sunt considerate focare...;

• „Este un fragment **pe care vi-l** vom dezvălui pe urmă cui aparține.” (Realitatea TV, 6.IV) – corect: Este un fragment **care vă** vom dezvălui pe urmă cui aparține;

• „ei au și un amic **pe care**, cum să spun, n-ai ce să-**i** faci” (B1 TV, 20.IV) – corect: ei au și un amic **căruia**, cum să spun, n-ai ce să-**i** faci;

• „**pă Gigică** ăsta care e-n cazul Voicu **i-au** pus niște întrebări” (B1 TV, 21.IV) – corect: **lui Gigică** ăsta care e-n cazul Voicu **i-au** pus niște întrebări;

• „**liderul** sindical care vă obligă să faceți grevă **dați-i** un șut în fund” (B1 TV, 21.IV) – corect: **liderului** sindical [...] **dați-i** un șut...;

• „**Pentru unii** dintre ei, de mai bine de 48 de ore, aeroportul acesta **le-a** fost și casă, și masă.” (Kanal D, 17.IV) – corect: **Pentru unii** dintre ei, de mai bine de 48 de ore, aeroportul acesta a fost și casă, și masă. **sau Unora** dintre ei, de mai bine de 48 de ore, aeroportul acesta **le-a** fost și casă, și masă.;

• „și **care** anterior noi am mai discutat” (N23 PLUS, 15.IV) – corect: și **despre care** anterior noi am mai discutat;

• „**despre care**, așa cum v-am spus mai devreme, valorează nu mai puțin de 50.000 de euro” (OTV, 3.IV) – corect: **care**, așa cum v-am spus mai devreme, valorează nu mai puțin de 50.000 de euro;

• „Am avut si avem presedinte care, desi spune mereu adevarul, fiecare promisiune **a lor** a fost o minciuna.” (OTV, 6.IV) – corect: Am avut și avem președinte care, deși spune mereu adevărul, fiecare promisiune **a sa** a fost o minciună;

• „un cameraman **care** după traseul off-road i-a fost rău” (OTV, 18.IV) – corect: un cameraman **căruia** după traseul off-road i-a fost rău;

• „**o femeie îi** ia 26 de minute să bage rufe în mașina de spălat” (TVR 1, 20.IV) – corect: **unei femei îi** ia 26 de minute...;

• „Am rămas înmărmuriți când am aflat lucruri **care**, pur și simplu, **nu ne veneau** a crede.” (OTV, 5.IV) – corect: Am rămas înmărmuriți când am aflat lucruri **pe care**, pur și simplu, **nu ne venea a le crede**.

## 5.7. Nemarcarea relațiilor sintactice din grupul nominal, în titluri

În titluri și subtitluri, redactate în stilul telegrafic, se întâlnesc frecvent sintagme nominale în care relațiile sintactice dintre cuvinte nu sunt marcate. Aceste relații se exprimă în limbajul curent prin articulare, prepoziții, caz, elemente care sunt omise în acest stil

telegrafic. Este vorba, mai precis, de contextele în care se precizează calitatea sau funcția unei persoane ori în care apare titlul unei știri. În general, stilul telegrafic are caracteristici sintactice specifice, ușor diferite de cele din limbajul obișnuit. Acest fenomen a fost remarcat și pentru alte limbi. Totuși, se recomandă pe cât posibil evitarea unei înșiriri de cuvinte fără marcarea relațiilor sintactice dintre ele, mai ales când aceste înșiriri sunt foarte nefirești sau destul de extinse. Dăm mai jos câteva exemple întâlnite în perioada monitorizată și varianta corectă din limbajul curent. Fenomenul este generalizat la toate posturile de televiziune:

- „Rudă Lucian Bute” (Prima TV, 18.IV) – corect: *Rudă cu Lucian Bute*;
- „Șef raion carne” (Prima TV, 30.IV) – corect: *Șeful raionului de carne*;
- „Locuitor Varșovia” (TVR 1, 10.IV) – corect: *Locuitor din Varșovia*;
- „Părinte pacient” (TVR 2, 21.IV) – corect: *Părintele pacientului*;
- „Voce bucătar” (TVR 2, 27.IV) – corect: *Vocea bucătarului*;
- „Membru juriu” (TVR Cultural, 18.IV) – corect: *Membru al juriului*;
- „Proprietar terasă centru istoric” (Pro TV, 11.IV) – corect: *Proprietarul unei terase din centrul istoric*;
- „PR companie aeriană” (Antena 1, 19.IV) – corect: *PR al unei companii aeriene*;
- „Coordonator departament de medicină materno-fetală” (Antena 1, 28.IV) – corect: *Coordonatorul departamentului de medicină materno-fetală*;
- „Evoluție precipitații” (Antena 3, 7.IV) – corect: *Evoluția precipitațiilor*;
- „Secretar de stat Ministerul Sănătății” (Realitatea TV, 17.IV) – corect: *Secretar de stat în Ministerul Sănătății*;
- „Președinte Federația Sindicală” (B1 TV, 9.IV) – corect: *Președintele Federației Sindicale*;
- „Director vânzări” (Kanal D, 10.IV) – corect: *Director de vânzări*;
- „Program Teatrul Metropolis” (N24 PLUS, 14.IV) – corect: *Programul Teatrului Metropolis*;
- „Președinte patronat medici de familie” (Prima TV, 9.IV) – corect: *Președintele patronatului medicilor de familie*;
- „Instructor școală de actorie” (Prima TV, 17.IV) – corect: *Instructor la o școală de actorie*;
- „Crescător iepuri” (Pro TV, 2.IV) – corect: *Crescător de iepuri*;
- „Proprietar pensiune” (Pro TV, 2.IV) – corect: *Proprietar al unei pensiuni*;
- „Patron magazin biciclete” (Pro TV, 8.IV) – corect: *Patronul unui magazin de biciclete*;
- „Șef birou presă SRI” (TVR 1, 2.IV) – corect: *Șeful biroului de presă al SRI*;
- „Operator trafic sol” (TVR 1, 6.IV) – corect: *Operator pentru traficul la sol*;
- „Reprezentant asociație de protecție a animalelor” (TVR 1, 8.IV) – corect: *Reprezentantul unei asociații de protecție a animalelor*.

Un alt tip de nemarcare a relațiilor sintactice se întâlnește în enunțul de mai jos, în care substantivul *Realitatea* este folosit invariabil, deși el are formă de genitiv. Neutilizarea formei de genitiv se explică prin dorința de a păstra intact numele postului (atașarea desinenței de genitiv ar altera fonologic numele propriu):

- „La inițiativa **Realitatea TV**” (Realitatea TV, 22.IV) – corect: *La inițiativa Realității TV*.

### 5.8. Topica adverbului *mai*

Semiadverbul *mai* trebuie să fie plasat între verb și auxiliar sau între verb și pronumele clitic (reflexiv sau personal, neaccentuat). În limbajul popular, el este avansat frecvent, ajungând înaintea auxiliarului sau a pronumelui:

- „cine **mai o susține** o pe doamna Mincă” (B1 TV, 19.IV) – corect: *o mai susține*;

- „**Mai ne-au rămas** niște bani” (Kanal D, 2.IV) – corect: *Ne-au mai rămas*;
- „mie știi ce **mai îmi place?**” (Kanal D, 16.IV) – corect: *îmi mai place*;
- „acum nu **mai îmi place** puiul fript” (Kanal D, 16.IV) – corect: *îmi mai place*;
- „soacra ta **mai te influențează**” (Kanal D, 26.IV) – corect: *te mai influențează*;
- „ce **mai mi-am notat** aicea” (OTV, 18.IV) – corect: *mi-am mai notat*;
- „Ce soluție **mai le propuneți?**” (Pro TV, 24.IV) – corect: *le mai propuneți*.

Mai rar, această greșeală afectează semiadverbul *și*:

- „eu știu că **și ai scris**” (N24 PLUS, 7.IV) – corect: *ai și scris*.

### 5.9. Greșeli de regim verbal

Aceste greșeli nu sunt frecvente. Ele au caracter accidental:

- „Pacientul nu putea vorbi, **alimenta** sau respira normal” (Antena 3, 23.IV) – corect: *Pacientul nu putea vorbi, să se alimenteze sau să respire normal*;
- „Să vedem, ca **să ne clarificăm**” (Kanal D, 9.IV) – corect: *Să vedem, ca să ne lămurim sau Să vedem, ca să clarificăm...*;

### 5.10. Greșeli care privesc modul de marcare a cazului

Formele flexionare de dativ și de genitiv ale substantivului sunt înlocuite în limba populară de forme cu prepoziția *la* (pentru dativ) sau cu morfemul *lui* (pentru genitiv, feminin):

- „care o să-i facă nasu’ **lu’ Andreea**” (Kanal D, 15.IV) – corect: *nasul Andreei*;
- „ce le oferiți de 1 mai **la buzoieni**” (OTV, 17.IV) – corect: *buzoienilor*.

## III. Lexic, semantică, stilistică

### 6. Greșeli de lexic și de semantică

#### 6.1. Pleonasmul

Pleonasmul (constând în asocierea unor cuvinte apropiate din punct de vedere semantic) rămâne o greșeală frecvent întâlnită în emisiunile de radio și de televiziune. Dintre exemplele de pleonasm înregistrate, semnalăm:

- „În **rutina** lor **obișnuită**” (TVR 1, 12.IV) – corect: *În rutina lor*;
- „când **ați ales să optați** pentru o funcție publică” (B1TV, 26.IV) – corect: *când ați optat pentru o funcție publică*;
- „un **atu în plus** față de colegii săi” (N24 PLUS, 6.IV) – corect: *un atu/ un avantaj față de colegii săi*;
- „Există **o reputație publică** a acestui tânăr?” (Realitatea TV, 6.IV) – corect: *Există o reputație a acestui tânăr?/ Este foarte cunoscut public acest tânăr?*
- „[licitații] **pe site-uri de internet**” (Realitatea TV, 6.IV) – corect: *[licitații] pe site-uri/ [licitații] pe internet*;
- „e **musai** să vă cumpărați **neapărat**” (Antena 3, 27.IV) – corect: *e musai să vă cumpărați*;
- „teoria a fost enunțată, să vedem dacă ea **ar putea fi aplicabilă**” (Antena 3, 15.IV) – corect: *teoria a fost enunțată, să vedem dacă ea ar putea fi aplicată*;
- „Visul... **să poată fi realizabil**” (Kanal D, 2.IV) – corect: *Visul... să se realizeze/ să fie realizabil*;
- „Trebuie să aibă acest caracter, **să poată să fie în stare să facă** asemenea lucruri murdare” (OTV, 5.IV) – corect: *să poată să facă asemenea lucruri murdare/ să fie în stare să facă asemenea lucruri murdare*;

- „cele 33 **la sută de procente** în plus la salariu” (Antena 3, 7.IV) – corect: *cele 33 de procente în plus la salariu*;
- „**procentul** a crescut la 27 **la sută**” (B1TV, 8.IV) – corect: *s-a ajuns la 27 la sută/ la 27 de procente*;
- „Edilii încearcă să lanseze un proiect cultural de o **mare amploare**” (TVR 2, 7. IV) – recomandat: *Edilii încearcă să lanseze un proiect cultural de amploare*;
- „Noi **ne revedem din nou** mâine-dimineață” (Antena 1, 5.IV, 7.IV) – corect: *Noi ne revedem mâine-dimineață*;
- „**Veți mai consuma în continuare?**” (Prima TV, 19.IV) – corect: *Veți consuma în continuare?/ Veți mai consuma?*
- „aceste particule **rămân în continuare** la altitudinea...” (Antena 3, 17.IV) – corect: *aceste particule rămân la altitudinea...*
- „**Guru rămâne în continuare** pe lista...” (Pro TV, 23.IV) – corect: *Guru rămâne pe lista...*;
- „și **mai** este și **încă** o categorie” (TVR Cultural, 7.IV) – corect: *și mai este o categorie*;
- „Efectele catastrofei **încă** se **mai** resimt” (Prima TV, 26.IV) – corect: *Efectele catastrofei se resimt încă/ Efectele catastrofei se mai resimt*;
- „...**aniversării** a 160 de **ani** de la moartea lui Mihai Eminescu” (B1TV, 13.IV) – corect: *comemorării a 160 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu*;
- „Ei, **dar însă** noi suntem foarte, foarte mici” (Kanal D, 9.IV) – corect: *Ei, dar noi suntem foarte, foarte mici*;
- „ar trebui să rămână **la fel ca și** până acum” (Antena 3, 7.IV) – recomandat: *la fel/ ca și până acum*;
- „**la fel ca și** copilul” (RRA, 7.IV) – recomandat: *ca și copilul*;
- „**la fel ca și** bunica sa” (Antena 1, 15.IV) – recomandat: *la fel ca bunica sa/ ca și bunica sa*.

Pleonastice pot fi considerate și enunțurile în care referința este exprimată redundant:

- „...care **i** s-a creat special **pentru** el, ea...” (Realitatea TV, 3.IV) – recomandat: *care s-a creat special pentru el, pentru ea...*;
- „iar când **aceasta** deschide casa de marcat, bărbatul o înșfacă **pe femeie** și o leagă” (Realitatea TV, 3.IV) – recomandat: *iar când aceasta deschide casa de marcat, bărbatul o înșfacă și o leagă*;
- „Primul-ministru a avut parte și de surprize: Tatăl său a făcut o glumă și, în loc să ciocnească oul tradițional, **i l-a spart în capul lui Emil Boc**” (Realitatea TV, 4.IV) – corect: *Prim-ministrul a avut parte și de surprize: Tatăl său a făcut o glumă și, în loc să ciocnească oul (în mod) tradițional, i l-a spart în cap/ l-a spart în capul lui (Emil Boc)*.

Destul de frecventă este construcția pleonastică *drept pentru care*, în cazul căreia, și *drept*, și *pentru* introduc, contextual, un raport concluziv (*drept care* = „așadar, de aceea”):

- „**drept pentru care** premierul a reacționat așa cum ai văzut și tu” (Antena 3, 7.IV);
- „se miros unii pe alții, **drept pentru care** nu mă mișcă cu nimic această poveste” (Realitatea TV, 2.IV).

## 6.2. Folosirea greșită sau „inutilă” a unui cuvânt în locul altuia

### 6.2.1. Necunoașterea formei cuvintelor

S-au înregistrat câteva cuvinte utilizate cu o formă incorectă:

- „**Funerariile** care se vor desfășura” (Prima TV, 16.IV) – corect: *Funeraliile care se vor desfășura*;

- „la o anumită vârstă omul **înebunește**” (Pro TV, 29.IV) – corect: *la o anumită vârstă, omul înnebunește*;
- „să sperăm că nu ne va **desconspira**” (OTV, 5.IV) – corect: *să sperăm că nu ne va desconspira*;
- „trei avioane **cargo**” (Prima TV, 19.IV) – corect: *trei avioane cargo*;
- „Jaf la **cazino**”; „Cinci indivizi au furat 30.000 de euro dintr-un **cazino** din Franța”; „au dat o spargere la un **cazino** din Franța” (Realitatea TV, 4.IV) – corect: *Jaf la cazinou; Cinci indivizi au furat 30.000 de euro dintr-un cazinou din Franța; au dat o spargere la un cazinou din Franța*;
- „**greful** folosit pentru afecțiuni hepatice; dacă mănânci **gref**, scapi de afecțiunile hepatice” (Europa FM, 20.IV) – corect: *grepul folosit pentru afecțiuni hepatice; dacă mănânci grep, scapi de afecțiunile hepatice*;
- „**grepă**” (Kanal D, 08.IV) – corect: *gref/ grepfrut*;
- „nici urmă de probleme la motor, la **fuselaj**” (Europa FM, 20.IV) – corect: *nici urmă de probleme la motor, la fuzelaj*;
- „Multe firme nici nu vor să audă de clienți români, **ucrainieni** sau polonezi” (Prima TV, 18.IV) – recomandat: *Multe firme nici nu vor să audă de clienți români, ucraineni sau polonezi*;
- „**tenismanul** american” (OTV, 5.IV) – corect: *tenismenul american*;
- „Un șofer orb din Turcia este noul **recordman**” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *Un șofer orb din Turcia este noul recordmen*.

Substantivul propriu care denumește sărbătoarea pascală are terminația *-e*, nu *-i*. Forma *Paști* este admisă doar în sintagma *Sfintele Paști* (cf. DOOM<sup>2</sup> 2005).

- „Prima de **Paști**” (Antena 1, 1.IV);
- „Nu vor uita prea curând sărbătoarea de **Paști**” (Pro TV, 6.IV);
- „Violență fără limite înainte de **Paști**” (Realitatea TV, 3.IV);
- „zilele de **Paști**” (OTV, 6.IV).

Mai des s-a întâlnit forma *președenție*. Se scrie și se pronunță corect *președinție*, nu *președenție*, deoarece baza lexicală a derivatului este *președinte* (nu *președente*).

- „Anunțul făcut de un consilier al **președenției** poloneze” (TVR 2, 10.IV) – corect: *Anunțul făcut de un consilier al președinției poloneze*;
- „Cele două avioane folosite de **președenția** poloneză” (TVR 2, 10.IV) – corect: *Cele două avioane folosite de președinția poloneză*;
- „Fostul candidat la **Președenția** României” (Prima TV, 28.IV) – corect: *Fostul candidat la Președinția României*.

### 6.2.2. Modificarea structurii unor construcții fixate

Nu este recomandabil ca structura construcțiilor fixate în limbă să fie modificată. Au fost înregistrate și de data aceasta expresii modificate, uneori din cauza suprapunerii mentale peste alte construcții asemănătoare semantic sau/ și formal:

- „trecând **peste** aceste **forțe caudine**” (N24 PLUS, 13.IV) – corect: *trecând prin aceste furci caudine*;
- „după decesul tatălui, Alexandru a plâns, **a strâns dinții**” (Kanal D, 20.IV) – corect: *după decesul tatălui, Alexandru a plâns, a strâns din dinți*;
- „**a rupe bășica** plină cu puroi” (OTV, 7.IV) – corect: *a sparge buba/ bășica (plină) cu puroi*;
- „**Soarta i-a jucat ultima carte**” (Kanal D, 10.IV) – corect: *Soarta i-a rezervat o ultimă încercare/ i-a jucat ultima festă*;
- „poate că aceste victorii **vor** mai **atrage un semnal de alarmă**” (TVR 1, 19.IV) – corect: *poate că aceste victorii vor mai trage un semnal de alarmă/ vor atrage atenția*;

- „Nu **mare le-a fost mirarea**” [despre medicii care au fost uimiți de nivelul mare al alcoolemiei unui pacient] (Kanal D, 08.IV) – corect: *Nu mică le-a fost mirarea;*
  - „**pune degetul pe i**” (OTV, 17.IV) – corect: *pune degetul pe rană/ pune punctul pe i;*
  - „în momentul în care medicul îi **face** această **luare la cunoștință**” (N24 PLUS, 20.IV) – corect: *în momentul în care medicul îi aduce la cunoștință;*
  - „Bogdan i-ar fi dăruit Elenei Bănescu un inel de logodnă într-o atmosferă romantică și **cum altundeva** dacă nu la Paris” (OTV, 3.IV) – recomandat: *Bogdan i-ar fi dăruit Elenei Bănescu un inel de logodnă într-o atmosferă romantică și unde altundeva dacă nu la Paris;*
  - „Mulți ascultători **privesc cu semnul întrebării** această informație” (Europa FM, 20.IV) – corect: *Mulți ascultători pun sub semnul întrebării/ privesc cu neîncredere această informație;*
  - „în condițiile în care tu ești un om foarte dedicat **muncii pe care o depui**” (Europa FM, 26.IV) – recomandat: *în condițiile în care tu ești un om foarte dedicat muncii pe care o faci/ efortului pe care îl depui;*
  - „în laboratoarele de cofetărie se lucrează **cu zi, cu noapte**” (Antena 1, 2.IV) – recomandat: *în laboratoarele de cofetărie se lucrează zi și noapte;*
  - „nici când **treceau pe lumea de dincolo**” (TVR Cultural, 20.IV) – corect: *nici când treceau pe lumea cealaltă/ nici când treceau dincolo.*
- Deformarea sintagmelor din alte limbi (limba latină, în exemplele întâlnite) și a formei instrumentelor gramaticale (conectori interpropoziționali) este și mai deranjantă:
- „...cadavrul intră în **rigoris mortis**. Este acea stare în care acel cadavru se răcește (OTV, 5.IV) – corect: *cadavrul intră în rigor mortis;*
  - „într-un moment de tentativă de **captatio benevolentii** [captație benevolentii]” (OTV, 7.IV) – corect: *captatio benevolentiae [captație benevenenție];*
  - „și cât costă să te tratezi în România **de așa fel încât** să nu ajungi la exorbitantele cheltuieli pentru înmormântare” (OTV, 6.IV) – corect: *și cât costă să te tratezi în România astfel încât/ așa încât/ în așa fel încât să nu ajungi la exorbitantele cheltuieli pentru înmormântare;*
  - „Ultimul telefon al acestei ediții, **pentru căci** ne apropiem de final”; „vor primi zece milioane de euro, **pentru căci** atât de frumos este în țara aceasta” (OTV, 6.IV, 7.IV) – corect: *Ultimul telefon al acestei ediții pentru că ne apropiem de final/ Ultimul telefon al acestei ediții, căci ne apropiem de final; vor primi zece milioane de euro pentru că atât de frumos este în țara aceasta/ vor primi zece milioane de euro, căci atât de frumos este în țara aceasta.*

### 6.2.3. Cuvinte neadecvate semantic (de cele mai multe ori, mai „nobile”)

Și în această perioadă de monitorizare, s-au utilizat destul de multe cuvinte nepotrivite, simțite ca fiind mai „nobile”; unele dintre acestea sunt „clasice” (*a servi*, în loc de *a mânca*; *a debuta* și *a demara*, în loc de *a începe*; *locație*), altele sunt inadvertențe contextuale. Iată câteva contexte:

- „unde turiștii au putut **servi masa**” (Antena 3, 6.IV) – corect: *unde turiștii au putut lua masa;*
- „după recoltare, donatorii vor putea **servi** un ceai sau un suc” (TVR 2, 20.IV) – corect: *după recoltare, donatorii vor putea bea un ceai sau un suc;*
- „Festivalul **debutează** vineri” (TVR Cultural, 20.IV) – recomandat: *Festivalul începe vineri;*
- „cea de-a doua parte a emisiunii **debutează** chiar acum” (TVR 1, 20.IV) – recomandat: *cea de-a doua parte a emisiunii începe chiar acum;*
- „ceremoniile **vor debuta** în cursul după-amiezii” (Realitatea TV, 18.IV) – recomandat: *ceremoniile vor începe în cursul după-amiezii;*

- „în *Europa Express*, unde **debutăm** cu un premiu de 400 de euro” (Europa FM, 20.IV) – corect: *în Europa Express, unde începem cu un premiu de 400 de euro*;
  - „întrebarea din **debutul** acestei ediții speciale” (Antena 3, 17.IV) – recomandat: *întrebarea de la începutul acestei ediții speciale*;
  - „campionatul național de raliu **va debuta** săptămâna viitoare la Iași” (N24 PLUS, 9.IV) – corect: *campionatul național de raliu va începe săptămâna viitoare la Iași*;
  - „Parlamentul **a demarat** o procedură” (Realitatea TV, 26.IV) – recomandat: *Parlamentul a început o procedură*;
  - „Oameni care voiau să ajungă neapărat în aceste **locații**” (Realitatea TV, 17.IV) – corect: *Oameni care voiau să ajungă neapărat la aceste destinații/ în aceste locuri*;
  - „Sunt vizate zece **locații** din cartierul brașovean” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *Sunt vizate zece locuri/ adrese din cartierul brașovean*;
  - „Totodată, în urma indicațiilor ei, am reușit să descoperim **o locație** prin care vedeam cine este personajul care a sunat-o la miezul nopții” (OTV, 4.IV, 5.IV) – corect: *Totodată, în urma indicațiilor ei, am reușit să descoperim un loc prin care vedeam/ de unde vedeam...*
  - „[marea] este una dintre **locațiile** unde se perindă lumea” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *este unul dintre locurile unde se perindă lumea*;
  - „În ce constă această tehnică, exact, care ar fi **specificitatea** pe care o aduce?” (TVR Cultural, 16.IV) – recomandat: *În ce constă această tehnică, exact, care ar fi specificul ei?*
  - „i se prescrie altă **medicamentație**” (OTV, 7.IV) – corect: *i se prescrie altă medicație/ alt tratament*;
  - „probabil că, în felul acesta, cei care au familii, vor fi mai încurajați să **postuleze** pentru **posturi** în străinătate” (Realitatea TV, 7.IV) – recomandat: *probabil că, în felul acesta, cei care au familii, vor fi mai încurajați să candideze pentru posturi în străinătate*;
  - „dacă vrei să **abordați** un mod de viață natural” (OTV, 3.IV) – corect: *dacă vrei să adopți/ (să începeți) să aveți un mod de viață natural*;
  - „Unul singur însă a declarat în continuare că a fost bătut, însă susține că nu de către gărzile de corp ale finanțatorului Stelei, ci de alte **personaje** din acel bar din Pipera” (Realitatea TV, 7.IV) – corect: *Unul singur însă a declarat în continuare că a fost bătut, însă susține că nu de gărzile de corp ale finanțatorului Stelei, ci de alte persoane din acel bar din Pipera*;
- Au fost inventate și cuvinte care „sună” mai bine decât cele existente:
- „**inconcludent**” (N24 PLUS, 9.IV) – corect: *neconcludent*;
  - „factorii... **irascizanți**, ca să spunem așa, de la *irascibil*” (N24 PLUS, 20.IV) – corect: *factorii care ne irită.../ care ne fac irascibili*;
  - „**rerutați**” (TVR 2, 15.IV) – recomandat: *redirecționați pe alte rute*;
  - „pentru a nu se **disturba** socoteala” (N24 PLUS, 13.IV) – corect: *pentru a nu se perturba socoteala*.

#### 6.2.4. Utilizarea englezismelor și calcurile după engleză

În locul corespondentelor românești, s-au folosit din nou „traduceri” neadecvate ale unor cuvinte și construcții din limba engleză, precum și forme neadaptate:

- „**Stați sănătoși!**” (TVR 1, 06.IV) – corect: *Fiți/ Rămâneți sănătoși!* (cf. engl. *stay healthy*);
- „instrumentul pe care vrea să ajungă să-l **masterizeze**, ca să spun așa” (TVR Cultural, 9.IV) – corect: *instrumentul pe care vrea să-l stăpânească* (cf. engl. *to master*);
- „cum au apărut ele [poreclele] și dacă **suntem sau nu suntem confortabili cu ele**” (Europa FM, 23.IV) – corect: *cum au apărut ele și dacă ne simțim sau nu bine cu ele/ dacă ne plac* (cf. engl. *to be comfortable with*);



• „Alături de unul dintre cele mai mari (!) **big banduri** din lume” (Prima TV, 26.IV) – corect: *Alături de una dintre cele mai mari formații/ trupe din lume;*

### 6.2.5. Greșeli de neadecvare contextuală fără intenție, accidentală; atracții semantice, diverse confuzii, lipsa de inspirație, elipse nerecomandate

Unele cuvinte se folosesc greșit, fiind substituite de altele cu care se aseamănă doar formal. Următoarele greșeli sunt explicabile, cel mai probabil, prin atracție paronimică:

• „Ar trebui să funcționeze retroactiv această lege. **Ori**, principiul...” (Antena 3, 7.IV) – corect: *Ar trebui să funcționeze retroactiv această lege. Or, principiul...*

• „fiul bătrânului decedat este sceptic în ceea ce privește **finalitatea** acestui caz” (Antena 3, 7.IV) – corect: *fiul bătrânului decedat este sceptic în ceea ce privește finalizarea acestui caz;*

• „este la Arhiepiscopia **Româno**-catolică din București” (Realitatea TV, 3.IV) – corect: *este la Arhiepiscopia Romano-catolică din București.*

Alte greșeli din această categorie se explică prin confuzia unui cuvânt cu altul, din cauza înrudirii lor formale sau/ și semantice sau prin elipse care afectează claritatea mesajului. De exemplu:

• „Temperaturile sunt ceva mai **calde**” (Kanal D, 08.IV) – corect: *Temperaturile sunt ceva mai ridicate;*

• „Aproape douăzeci și una de mii de **zboruri nu au mai decolat**” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *Aproape douăzeci și una de mii de zboruri au fost anulate/ Aproape douăzeci și una de mii de avioane nu au mai decolat;*

• „sau poate chiar cu **o frecvență mai rară**” (TVR Cultural, 8.IV) – corect: *sau poate chiar mai rar/ sau poate chiar cu o frecvență mai mică/ mai redusă;*

• „revenirea **pe teritoriu pozitiv**” (N24 PLUS, 9.IV) – corect: *revenirea în zona pozitivă;*

• „**spre** ce direcție vă îndreptați” (Europa FM, 20.IV) – recomandat: *în ce direcție vă îndreptați/ spre ce oraș vă îndreptați;*

• „Mii de credincioși care, în fiecare an, **petrec Învierea** în acest lăcaș” (Realitatea TV, 3.IV) – recomandat: *Mii de credincioși care, în fiecare an, vin pentru (slujba de) Înviere în acest lăcaș;*

• „să-l suspende din **cariera** sa” (TVR 1, 12.IV) – corect: *să-l suspende din funcția sa;*

• „**m-ați interzis** cu chestia asta” [cu sensul „am rămas uimit”] (N24 PLUS, 21.IV) – corect: *m-ați uimit;*

• „Cele două **sarcofage**” [referitor la cele două sicrie în care au fost puse trupul neînsuflăit al președintelui Poloniei și cel al soției sale] (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *Cele două sicrie.* Substantivul *sarcofag* înseamnă „sicriu antic făcut din piatră, bronz etc. (artistic ornamentat)” și „monument funerar în formă de sicriu”.

Multe greșeli (atât de neadecvare semantică la context, cât și de formă a cuvântului) par a fi simple accidente:

• „Extrem de periculoase pentru **avioanele motoarelor**” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: *Extrem de periculoase pentru motoarele avioanelor;*

• „să folosească **ordinea** pentru a impune propria ordine” (Realitatea TV, 3.IV) – recomandat: *să folosească forța pentru a impune propria ordine;*

• „afecțiunile actuale [...] sunt **cauze** ale unei asistențe medicale defectuoase” (B1TV, 26.IV) – corect: *afecțiunile actuale [...] sunt cauzate de o asistență medicală defectuoasă;*

• „Pacientul nu putea vorbi, **alimenta** sau respira normal” (Antena 3, 23.IV) – corect: *Pacientul nu putea să vorbească, să se alimenteze sau să respire normal;*

• „pe **site-urile** calculatoarelor și **telefoanelor mobile**” (RRA, 7.IV) – corect: *pe site-uri (pe calculatoare) și pe telefoanele mobile;*

- „Romulus și Remus, **întemeiatorii Romei**” (Pro TV, 11.IV) – corect: *Romulus și Remus, întemeietorii Romei*;
- „creștere **sustenibilă**” (TVR 2, 24.IV) – recomandat: *creștere sustenabilă/ care poate fi susținută*;
- „am rămas absolut **halucinant**” (OTV, 27.IV) – în context, corect: *am rămas absolut halucinat*;
- „Cum a fost să cântați cu Michael Jackson? Este un punct în cariera dumneavoastră de care, sunt sigură, mulți jurnaliști **se împiedică**” (TVR Cultural, 9.IV) – corect: *Este un punct în cariera dumneavoastră asupra căruia se opresc/ insistă mulți jurnaliști*;
- „Ceea ce **însă a lipsit** de 1 Mai 2010 în Vama Veche” (Prima TV, 30.IV) – corect: *Ceea ce va lipsi însă de 1 Mai 2010 în Vama Veche*. Transmisiunea se face la data de 30 aprilie, care precedă data de 1 Mai. De aceea, folosirea timpului trecut nu este justificată.

#### 6.2.6. Greșeli constând în substituții lexicale care implică raporturi logice nefirești între cuvinte, propoziții

Astfel de greșeli apar în contextele:

- „negociatorii români aveau ceasuri de 30–40.000 de euro la mână, **de vreme ce** liderii FMI aflați de partea cealaltă a mesei aveau ceasuri normale, de câteva sute de euro” (OTV, 7.IV) – corect: *negociatorii români aveau ceasuri de 30–40.000 de euro la mână, în vreme ce liderii FMI aflați de partea cealaltă a mesei aveau ceasuri normale, de câteva sute de euro*;
- „**Și** noi, românii, nu putem să rămânem insensibili” (TVR 1, 20.IV) – în context, recomandat: *Nici noi...*
- „**datorită** unor lucrări ce se efectuează [...] traficul este blocat” (RRA, 7.IV) – corect: *din cauza unor lucrări ce se efectuează [...] traficul este blocat*.

#### 6.3. Repetiții

Repetițiile lexicale sunt supărătoare în exemplele înregistrate:

- „Într-un **final**, procesul nu a avut **finalul** așteptat” (Realitatea TV, 7.IV);
- „**repetențiile repetate** și frecvente” (N24 PLUS, 6.IV);
- „poate **afla** unde se **află** Simina” (OTV, 5.IV);
- „**începând cu** data de 17 aprilie **încep** lucrări...” (B1TV, 16.IV);
- „**Zi** caldă cu soare în **ziua** de (!) Paști” (TVR 1, 4.IV);
- „**celebrul** kilt scoțian a fost **celebrat** cu fast la New York” (Prima TV, 7.IV);
- „Ministerul Finantelor Publice va efectua o emisiune de **obligatiuni** prin care **se va obliga** sa restituie cetatenilor României **capitalul** trecut **în capitalul** societăților comerciale si regiilor autonome” (OTV, 6.IV) – corect: *Ministerul Finanțelor Publice va efectua o emisiune de obligațiuni prin care se va angaja să restituie cetățenilor României capitalul trecut în contul societăților comerciale și al regiilor autonome*.

Repetițiile semantice, asemănătoare pleonasmului, sunt de asemenea supărătoare:

- „ziarul *Cancan* **titra un titlu** cel puțin neobișnuit” (Antena 1, 19.IV) – corect: *ziarul Cancan conținea un titlu cel puțin neobișnuit*;
- „**plătesc** și ei **coplata**” (OTV, 6.IV) – corect: *dau/ efectuează/ fac și ei coplata*.

#### 6.4. Contradicții și alte greșeli de logică

O bună comunicare presupune ca enunțul să aibă o structură gramaticală corectă și să fie logic. Următoarele enunțuri sunt contradictorii:

- „Cu **puțin** noroc, **divin** poate, ați sosit în țară” (TVR Cultural, 21.IV);
- „Suntem o țară de **virtuali pacienți în mod real**” (Antena 3, 6.IV);
- „va fi **cu siguranță** vorba și despre o **posibilă** reținere a celor doi” (Antena 3, 8.IV);

- „Mai exact, o bancă este gata să **închirieze gratuit** una dintre clădirile pe care le are în proprietate, pentru a susține o afacere cu șanse reale de dezvoltare”; „O clădire [...] este oferită **gratis spre închiriere** pentru o perioadă de doi ani. Singura condiție este ca firma care își va muta sediul aici să creeze cel puțin șase noi locuri de muncă pentru localnici” (Realitatea TV, 2.IV);

- „**E degajat, e liniștit, și totuși pare afectat** când e vorba de propria (!) lui persoană. Se gândește foarte mult la el” (OTV, 5.IV);

- „**nu este prima dată** când Craiova devine scena unor **violente fără precedent**” (Realitatea TV, 3.IV) – recomandat: *nu este prima dată când Craiova devine scena unor violente ieșite din comun*. Deși sintagma *fără precedent* s-a desemantizat, indicând gradul superlativ absolut, este nepotrivită folosirea ei în același context în care se afirmă că au existat precedente.

Alte enunțuri ilogice înregistrate au fost:

- „Dacă mi-a scăpat mie vreo întrebare (!) al cărui răspuns este important pentru contribuabil, vă rog să răspundeți fără întrebare. Că s-ar putea să nu știu io ce să-ntreb” (OTV, 6.IV) – corect: *Dacă mi-a scăpat mie vreo întrebare al cărei răspuns este/ ar fi important pentru contribuabil, vă rog să spuneți/ să completați fără întrebare;*

- „...cadavru intră în (!) *rigoris mortis*. Este acea stare în care acel cadavru se răcește și poate coincide cu un alt plan de-al lui. Deci poate **simula** altceva și-atuncea poate induce în eroare organele de cercetare penală”; „dacă acest cadavru s-ar răci, automat intervine rigiditatea acestuia și n-ar mai putea **să simuleze** ce-are el de gând” (OTV, 5.IV);

- „personajul care a sunat-o la miezul nopții și spunea că, **în schimbul banilor pe care aceasta îi datora, trebuia neapărat să-și recapete fata**. În schimbul informațiilor pe care trebuia să le ofere despre fata dispărută, trebuia să-i achite datoria” (OTV, 4.IV, 5.IV);

- „Dumnezeule mare! Cât de rea și crudă poate să fie lumea, **la momentul în care nu mai ai nevoie de niște oameni și vrei să te folosești de ei, după care îi arunci**” (OTV, 4.IV, 5.IV).

## 6.5. Concluzii

În această etapă de monitorizare, chiar dacă unele tipuri de greșeli de lexic și de semantică persistă, s-a observat că numărul erorilor înregistrează o oarecare micșorare. Se recomandă în continuare o mai mare atenție la forma și sensul cuvintelor.

## 7. Stilistică

Mai multe fapte lingvistice observate în perioada de monitorizare ies din sfera normării rigide, putând fi caracterizate ca niște abateri de ordin stilistic, care pun o anumită etichetă asupra vorbitorului.

(a) Nu atât producerea unei **cacofonii** este de condamnat, cât încercările, uneori ridicole, de a o evita cu orice preț:

- „**Că** calitatea aerului nu este afectată” (Realitatea TV, 17.IV);

- „Tragedia aviatică **care...**” (Kanal D, 10.IV);

- „Dacă **virgulă** colegii de clasă” (RRA, 24.IV);

- „modalitatea cea mai democratică **virgulă** cu puțință” (TVR 1, 18.IV).

(b) Deranjante sunt și **clișeele vizavi de** și *la nivel* cu sens relativ, foarte frecvente la toate posturile; acestea sunt preferate în locul construcțiilor firești *față de, în legătură cu, în ceea ce privește, referitor la* etc.

- „Ne plângem sau, dimpotrivă, ne extaziem, **vizavi de** oferta editurilor” (TVR Cultural, 16.IV) – recomandat: *Ne plângem sau, dimpotrivă, ne extaziem, în legătură cu oferta editurilor;*

- „Înainte de a vorbi de eventualul interes al cititorilor români **vizavi de** acest subiect, vreau să vorbim puțin de interesul dumneavoastră față de el” (TVR Cultural, 27.IV) – recomandat: *Înainte de a vorbi de eventualul interes al cititorilor români în legătură cu acest subiect...*

- „Cum vom reacționa **vizavi de** acest spațiu...” (TVR Cultural, 28.IV) – recomandat: *Cum vom reacționa la acest spațiu...*

- „Spune-ne mai multe despre ce se va întâmpla **vizavi de** acest lucru” (Antena 1, 13.IV) – corect: *Spune-ne mai multe despre ce se va întâmpla în legătură cu acest lucru;*

- „**vizavi de** acest scandal” (Pro TV, 6.IV) – recomandat: *referitor la acest scandal;*

- „Ați zis că acesta era un prim motiv **vizavi de** Văcărești și **de** Ceaușescu” (Realitatea TV, 3.IV) – recomandat: *Ați zis că acesta era un prim motiv în ce-i privește pe Văcărești și pe Ceaușescu;*

- „**Vizavi de** această relație, dintre Bogdan Ionescu și Elena Băsescu, credeți că se potrivesc?” (OTV, 3.IV) – recomandat: *În legătură cu această relație, dintre Bogdan Ionescu și Elena Băsescu, credeți că va merge?/ În legătură cu Bogdan Ionescu și Elena Băsescu, credeți că se potrivesc?*

- „sau ce poziție va avea Florin Chilian **vizavi de** această sentință” (OTV, 3.IV) – recomandat: *sau ce poziție va avea Florin Chilian față de această sentință;*

- „**la nivel de** mentalitate, suntem în comuna primitivă în România” (Antena 3, 22.IV) – recomandat: *în ceea ce privește mentalitatea;*

- „O să facem demersul acesta mâine și **la nivelul** domnului Attila Cseke, să ne punem la dispoziție ca televiziune ce ne pretindem a poporului, să ne punem la dispoziția autorităților” (OTV, 6.IV) – recomandat: *O să facem demersul acesta mâine și la domnul Attila Cseke...*

- „Am înțeles că **la nivel de** comună sunt foarte mulți oameni care-i acuză” (OTV, 6.IV) – recomandat: *Am înțeles că în comună sunt foarte mulți oameni care-i acuză;*

- „actul medical era oprit **la nivelul** medicilor de familie” (OTV, 7.IV) – recomandat: *actul medical era oprit de medicii de familie;*

- „**De la nivelul** pensiei tale, cum privești faptul că ne aflăm în a cincea zi, acum, când vorbim, se-ntâmplă acum, de-aia se numește emisiunea așa, cum evaluezi faptul că ne aflăm în a cincea zi în care sute de mii de români **la nivelul** întregii republici nu beneficiază de un act medical primar...” (OTV, 7.IV) – recomandat: *Având în vedere pensia ta...; din întreaga republică;*

- „**De la nivelul** unei femei (!) aflată în scaun cu rotile, întrebarea este: Ce vor face cei care n-au bani să țină pasul cu prețurile din sistemul medical?” (OTV, 6.IV) – corect: *Din partea unei femei aflate în scaun cu rotile, întrebarea este: Ce vor face cei care n-au bani să țină pasul cu prețurile din sistemul medical?*

(c) La un nivel superior ierarhic ca gravitate se situează **formulările vulgare**, îngrijorător de frecvente cu precădere la posturile Kanal D și OTV. Dintre acestea, selectăm doar câteva:

- „Ne-am dat dracu’! Ne-am dat dracu’! Păi fugăștia cu banii!” (OTV, 6.IV);

- „Ce-i spitalu’ lu’ mă-sa?” (OTV, 6.IV);

- „pentru că nici măcar acei 10.000 de euro nu trebuie să-i plătească un popor rupt în cur și aflat în foamete” (OTV, 7.IV);

- „nu s-au bășicat și n-au sărit niciunii de cur în sus” (OTV, 20.IV);

- „într-o țară în care turismu’ e făcut mucii”, „ne uităm cu bale la gură la turismul din Bulgaria” (OTV, 20.IV);

- „și când termină contractul le dă un șut în cur” (OTV, 20.IV);

- „cu condiția să nu-i dai vreunuia un șut în cur” (OTV, 27.IV);

- „Cine te-a frecat cel mai tare la ridiche?” (Kanal D, 7.IV);

- „Tonciu nu știu ce are, are draci pă ea” (Kanal D, 8.IV);
- „Și nu este nici cocalar Costin Mărculescu. Hai, mă, lasă vrăjeala asta!” (Kanal D, 8.IV);
- „Du-te și dormi la mă-ta!” (Kanal D, 9.IV);
- „și ei, din când în când, au mai luat câte un cântăreț, câte o parașută” (Realitatea TV, 2.IV);
- „Lasă vrăjeala...” (Kanal D, 2.IV);
- „Iar ne ții cu mațu’ gol?” (Kanal D, 6.IV);
- „Vorba aia, intestinul’ gros cu cheltuială se ține” (Kanal D, 6.IV).

Nerecomandate într-o emisiune de televiziune sau de radio sunt și exprimările relaxat-vulgare precum:

- „a drena înseamnă a ciordi, a deturna de la actul medical”; „foarte mulți bani în sistemul medical sunt bani ciordiți” (OTV, 7.IV);
- „a intrat în dialog cu ei, dar s-a scos foarte bine” (B1TV, 2.IV);
- „pot face mișcare pe gratis” (RRA, 7.IV);
- „Ieri, polițiștii au rămas mască” (Prima TV, 23.IV);
- „săltați pentru fraude (!) online” (Pro TV, 6.IV);
- „Noi ziceam: Bine, i-ai tras-o, bine, l-ai pus jos!” (Realitatea TV, 3.IV);
- „După ce ți-a tras-o ție la televizor, el credea că e la adăpost” (Realitatea TV, 2.IV);
- „amândouă sunt bune de clanță, amândouă știu să vorbească” (Realitatea TV, 2.IV);
- „Tu ai chelit, ai albit, ai alea-alea...” (Kanal D, 2.IV);
- „O să treacă prin mai multe genuri muzicale, alea-alea, alea-alea” (Kanal D, 8.IV);
- „Tigăi de mare, mare fiță” (Kanal D, 9.IV);
- „Adică, (!) ca să cităm clasici, cum spun fătucile astea cu microfon în mână, trebuie să băgăm mâna în buzunar să scoatem mai mult pentru medicamente” (OTV, 6.IV);
- „Să se buricească” (Kanal D, 8.IV).

Și invențiile lingvistice următoare sunt nepotrivite stilistic:

- „Mihaela Toncea, **cântăcioasă** de muzică populară” (Kanal D, 2.IV);
- „**Modeala** lui Adrian Pescariu”; „**Modeala** ta” (Kanal D, 8.IV).

(d) S-a constatat și că modul de adresare către invitați sau telespectatori este uneori cel puțin nepoliticos:

- „mă întrebă **un prost** pe banda roșie”, „**prostule**, care ești **prost**” (OTV, 20.IV).

Formele de vocativ omonime cu cele de nominativ articulat hotărât sunt neliterare și caracterizează, de asemenea, limbajul relaxat:

- „Bine ați venit, **doamna** Corina!” (Kanal D, 2.IV);
- „**Fetele**, dați-vă mai încoace [...]!” (Kanal D, 8.IV).

Nu este recomandat să se noteze numai inițiala prenumelor persoanelor de sex feminin:

- „A. Antoniu” (Realitatea TV, 23.IV) – recomandat: **Amelia Antoniu**;
- „V. Dima: Mai bine de jumătate din suprafața planetei poate fi (!) acoperită de o astfel de erupție” (Realitatea TV, 16.IV) – corect: **Viorica Dima: Mai bine de jumătate din suprafața planetei poate fi afectată de o astfel de erupție.**

(e) Chiar dacă au fost monitorizate doar intervențiile verbale și mesajele scrise pentru care își asumă responsabilitatea redactorii și colaboratorii posturilor de radio și de televiziune, nu și secvențele verbale ale invitaților în studio, atragem totuși atenția asupra limbajului tolerat de realizatori/ moderatori în cadrul emisiunilor lor. Iată numai câteva exemple de limbaj extrem de vulgar aparținând invitaților:

- „Nevastă-ta avea mătreața pe picioare, că nu purta chiloți” (Kanal D, 7.IV, Mache, invitat);

- „Eu zic că dacă s-a-ntărit e mai bine de băgat în gură” (Kanal D, 8.IV, Serghei Mizil, invitat);

- „Mânca-mi-ai cocaru’!” (Kanal D, 8.IV, Serghei Mizil, invitat).

De asemenea, mesaje ale telespectatorilor precum cel de mai jos nu ar trebui să apară la niciun post de televiziune:

- „SPUNETI SAI DEA DRUMU SI EU SUNT DE VARSTA LA SIMINA SI IMI PARE RAU DE FATA AIA” (OTV, 5.IV, crawl, un SMS de la un telespectator).

(f) S-a remarcat și un fenomen contradictoriu: dorința de a face o informație (o emisiune) credibilă contrastează cu mijloacele de realizare a acestui scop. În exemplele de mai jos, sursele informațiilor sunt foarte vagi; precizarea surselor – *presă, oficial, chiar surse* – este (aproape) inutilă.

- „RUSIA A RESPINS UN LOT COSIDERABIL DE VIN MOLDOVENESC IMPROPIU CONSUMULUI-PRESĂ” (OTV, 5.IV, crawl);

- „GRECIA VREA SĂ OCOLEASCĂ IMPLICAREA FMI ÎNTR-UN AJUTOR EXTERN, SPERİATĂ DE CONDIȚIILE DURE - **SURSE**” (OTV, 6.IV, crawl);

- „BARACK OBAMA VA RESTRÂNGE POSIBILITATEA FOLOSIRII ARMEI NUCLEARE - **OFICIAL**” (OTV, 6.IV, crawl);

- „ABUZURILE COMISE DE UN PREOT DIN SUA, ASCUNSE DE ACTUALUL SECRETAR DE STAT AL VATICANULUI - **PRESĂ**” (OTV, 6.IV, crawl). [Aceste fraze conțin și alte tipuri de abateri de la norma limbii literare.]

În *Cazul Simina*, rubrică a talk-show-ului *Dan Diaconescu direct*, „povestitorul” încearcă să impună ideea că întâmplările sunt ieșite din comun, dar reale; discursul lui este rizibil, din moment ce la începutul fiecărui episod apare scris pe ecran (doar aproximativ două secunde): „Intamplarile si personajele pe care se bazeaza scenariul fiecarui episod sunt fictive”. Fragmentul următor – prolix în mod inutil, redundant, repetitiv, cu exprimări clișeizate, bombastice, prețioase – este o ilustrare a acestui efort de credibilizare:

- „Am cunoscut-o pe mama lui. Dar dincolo de toate celelalte, ea, care susținea că este un băiat și un copil cuminte, așa cum credea ea că l-a crescut, am descoperit alte valențe ale acestui personaj misterios. A trebuit să investigăm mult mai mult, a trebuit să găsim în condiții mult mai grele posibilitatea de a-i verifica, de a-i urmări, de a înregistra anumite întâmplări, care aveau loc la un moment dat, întâmplări șocante, în miez de zi, în care asistăm la răpirea lui Vasile Băiculescu, făcută de către acest mafiot, pe nume Jamal Nazer Vacniuc Marius, după care am pornit în căutări mai departe, să aflăm alte amănunte, alte lucruri. Mare ne-a fost mirarea atunci când am fost vizitați la OTV de către rudele Siminei din partea tatălui. Era vorba de Lică Mălinescu și fiica acestuia, Angelica. A urmat o chestiune extraordinară, am aflat lucruri inimaginabile, lucruri care o acuzau pe Gina Mălinescu că ar fi în spatele acestei totale întâmplări. Am aflat multe lucruri despre profilul moral al acestei mame, dar, dincolo de toate celelalte, rămânea o întrebare: Chiar așa să fie o mamă? Am rămas înmărmuriți când am aflat lucruri (!) care, pur și simplu, nu ne (!) veneau a crede. Erau informații care veneau din partea fratelui tatălui Siminei. Domnul Lică Mălinescu și Angelica Mălinescu ne-au relatat întâmplări din viața și trecutul familiei. Toate acestea ne duceau către un singur fir. Am rămas stupefiați de informațiile pe care le-am aflat. Multe implicații ale acestui ciudat personaj, multe lucruri de care pur și simplu ne-am îngrozit. Rămânea să (!) mai aflăm un lucru: Cum își poate permite el să facă atâtea lucruri oribile, fără să răspundă în fața legii. Lucrul s-a precipitat extraordinar de repede. În timp ce ne aflam în sediul OTV, toți colegii de aici am rămas înmărmuriți. S-a auzit o împușcătură” (OTV, 4.IV, 5.IV).